

ספר דברי יעקב

חלק ב'

אסופת תשובות ודרושים,
בירורי הלכה בהלכות טהרה
עירוב תבשילין ושבת

מאת
אבינו רועינו הגאון הגדול
רבי יעקב ישעי' בלויא זצ"ל
רב שכונת פאג"י סנהדריה
חבר הביד"צ פעיה"ק ירושלם ת"ו

ירושלם ת"ו
כסלו תש"פ לפ"ק

בכל עניני הספר
יש לפנות אל בנו:
הגאון רבי חיים יוסף בלויא שליט"א
שמואל הנביא 54/ב ירושלים

בארה"ב
אצל הרב בנימין ארי' גליק
36 New County Rd. Airmont N.Y. 10952

©

כל הזכויות שמורות

עיצוב שערים וכריכה: אייזנער 02-6285246

מפתח הסימנים

❧ חלק התשובות ❧

הלכות שבת

- סימן א..... יולדת ששכחה להדליק אם צריכה להוסיף נר
סימן ב..... הדלקת נרות שבת למי שאשתו אינה עמו כשיש נרות
שבת שהדליקו אחרים
סימן ג..... פתיחת צנצנות מוצרי חלב בשבת
סימן ד..... ספריי דאודורנט בשבת
סימן ה..... בענין טלטול בחדר מדרגות
סימן ו..... המחמיר בעירוב אם מותר לעשות עירוב בתוך עירוב

הלכות לולב

- סימן ז..... בענין לכם באשה ובקטן

הלכות חנוכה

- סימן ח..... מדליק נר חנוכה עבור אחר אם יכול לברך
סימן ט..... בעניני ברכת הרואה נרות חנוכה
סימן י..... בענין צניעות קטנות והדלקת נר חנוכה ועוד

הלכות איסור והיתר

- סימן יא..... על ייצור שמרים ואלכוהול מאנזימים של חמץ
סימן יב..... הכשר כלים לעשיית יי"ש

הלכות ריבית

- סימן יג..... תנאי לפרעון הלואה בבנק או במקום אחר
סימן יד..... רבית מכסף שהופקד בבנק
סימן טו..... המעכב פיצויים אם מותר ליתן ריבית
סימן טז..... בדין רבית לרופא שעכב תשלומו
סימן יז..... אם מותר ללוה לטרוח עבור המלוה זקן
סימן יח..... רבית פחות משוה פרוטה
סימן יט..... רבית בהלוואת מוצרי מזון
סימן כ..... המשאיל ע"מ שיתחייב השואל לשלם כלי חדש
תמורת ישן
סימן כא..... בענין דמי חבר ותרומות בקופת גמחי"ם
סימן כב..... בענין רבית בגמ"ח בישיבה

סימן כג..... בענין מכירת שיקים של דולר לל"י בא"י
 סימן כד..... בענין מכירת שטרות למתווך בפחות מהסכום שבשטר
 סימן כה..... א. עודף במזומנים על תשלום בצ'ק
 ב. הלואה לשכן שעל גביו לתקן נזילה במרפסת
 ג. הלואה לפועל לקנות אופניים לבצע שליחויות
 סימן כו..... חשש רבית במקדים מעות לשליח שיקנה בחו"ל בזול
 סימן כז..... תשלום מראש לשיחות טלפון
 סימן כח..... המוכר דירה וממשיך לדור בו
 סימן כט..... לוח דולרים על מנת לשלם פרנקים
 סימן ל..... בענין הלואת מטבעות על מין מטבעות אחרות
 סימן לא..... הלואה ברבית למנהל עסק משותף של יהודי ונכרי
 סימן לב..... שותפות ביהלומים לענין רבית
 סימן לג..... שותף שרוצה ללוות מבנק של נכרי
 סימן לד..... הלואה מהבנק בין החתן והמחותן
 סימן לה..... בענין חשש רבית באגרות חוב צמוד למדד
 סימן לו..... בענין קניית מניות
 סימן לז..... השקעות בבנק ומניות בלי זכות הצבעה
 סימן לח..... חששות רבית בקניית הלואות משכנתא מבנקים
 סימן לט..... זמן חלות הקנין ואיסור רבית בקניה ע"י תיווך בבורסה
 סימן מ..... עמלת הבנקים עבור ערבות וטיפול בקופות גמל
 וקרנות נאמנות
 סימן מא..... בירור דברים בענין היתר עיסקא
 סימן מב..... הלואה בהיתר עיסקא על סמך בית מסוים
 סימן מג..... היתר עיסקא למי שאין לו עסקים
 סימן מד..... בענין כולו פקדון בהיתר עיסקא
 סימן מה..... בעניני רבית
 סימן מז..... ערבות לנותן עיסקא
 סימן מז..... השקיע מעות על דירה והתנה שכל ההפסד יהיה על
 המתעסק

הלכות גדה ומקוואות

סימן מח..... בדיני בדיקה בימים הנבוכים ובדין אשה שראתה
 בקומה בבוקר
 סימן מט..... קביעות וסת בימי טוהר
 סימן נ..... בדבר חריץ לקבל המכסה של בור
 סימן נא..... בענין צינורות פי.וי.סי.
 סימן נב..... עוד בענין הנ"ל - ובענין קורה שהוציא ממנו מסמר
 התקוע

הלכות נדרים וצדקה

- סימן נג..... שכירות פועל מומר או מודר הנאה
סימן נד..... בדין שינוי מעות צדקה מארץ ישראל לחוץ לארץ
סימן נה..... המקדיש צ"ק לצדקה

הלכות שעטנז

- סימן נו..... שאלות בהלכות שעטנז
תפירת עורות או נעלים בפשתן
ביטול צמר ופשתן במין שלישי
סימן נז..... עוד בענין הנ"ל

הלכות מזוזה

- סימן נח..... היכן יניח מזוזה כשיש לו רק אחת
סימן נט..... בענין חצר ומרפסת לענין מזוזה
סימן ס..... מקום קביעת המזוזה במרפסת
סימן סא..... בענין חיוב מזוזה במרפסת ובית שער
סימן סב..... בענין מזוזה בחניה
סימן סג..... שאלות שונות בהלכות מזוזה
סימן סד..... בעניני מזוזה ודיני קטן ועוד ענינים שונים

הלכות ערלה

- סימן סה..... הרכבת תמך לענין ערלה

חושן משפט

- סימן סו..... השימוש בכרטיס "חופשי חודשי" לאחרים
סימן סז..... כספים שנגבו בערכאות
סימן סח..... בענין אגודה שיתופית
סימן סט..... חיוב שוכר בהשתתפות הוצאות מזוזה בחדר מדרגות
סימן ע..... חזקת מרא קמא בשכירות מוגנת
סימן עא..... הוצאת מרפסת מעל חלון חבירו
סימן עב..... בניה על גבי סוכת חבירו
סימן עג..... שוכר ע"י שליח והמשלח חוזר בו
סימן עד..... הערות בעניני גניבת דעת ועוד
סימן עה..... שכח חבילה שהפקידו בידו
סימן עו..... בדיני מוסר

אבן העזר

- סימן עז..... בענין כתובה אירוסין ונישואין
סימן עח..... בעניני כתובות

❖ חלק הדרושים ❖

דרוש א	ענין חמץ ומצה
דרוש ב	הגדה של פסח
	הא לחמא עניא - ברכת אשר גאלנו, כן יגיענו וכו'
	בענין מה נשתנה
	ברוך המקום ברוך הוא וכו'
	כנגד ארבעה בנים דיברה תורה
	ויוציאנו ד' ממצרים וכו'
	מאמר רבן גמליאל
דרוש ג	דרוש ונאמר לפניו (שירה חדשה) הללו'
דרוש ד	בענין יציאת מצרים
דרוש ה	לראש השנה ויום הדין
דרוש ו	בעניני וידוי ותשובה
	בענין נוסח הוידוי
	תכלית הימים והלילות שבתות ומועדים
	התעוררות בעניני דיבור ושמיעה
דרוש ז	בענין בנים ועבדים
דרוש ח	בעניני חג הסוכות
דרוש ט	בענין קדושת סוכה וקדושת בית הכנסת
דרוש י	עניני לולב - הנענועים והאיגוד
	רמזים לד' מינים
דרוש יא	דרוש להלכות נדרים
דרוש יב	בענין כתיבת ספר תורה
	הכנסת ספר תורה בביהכנ"ס פאג"י
דרוש יג	בעניני שמיטה
דרוש יד	לחיזוק מוסדות התורה
	פסח שני - כולל שומרי החומות
	בכנס לתלמידי בית יוסף צבי - דושינסקיא

אגרת התעוררות

הספדים	על מרן הגאב"ד מהרי"ם דושינסקיא זצוק"ל
	על הראב"ד הגרי"י פישר זצ"ל
	על הגר"מ בראנדסדארפער זצ"ל חבר הביד"צ
	על הרבנית מרת טילא ע"ה, ככלות השבעה
	מכתב הערכה אודות הגר"ד בהר"ן זצ"ל

❧ הלכות טהרה ❧

פרק א.....	אבות הטומאה ותולדותיהם
פרק ב.....	המת, טומאה בחבורים, חרב כחלל, טומאת אהלים
פרק ג.....	איזה מת מטמא
פרק ד.....	בשר המת
פרק ה.....	אבר מן המת ואבר מן החי
פרק ו.....	עצמות המת
פרק ז.....	דם מת המת
פרק ח.....	רקב המת
פרק ט.....	סביבות המת ודין סוף טומאה לצאת
פרק י.....	טומאת קבר
פרק יא.....	גולל ודופק
פרק יב.....	שדה שנחרש בו קבר
פרק יג.....	שדה שאבד בו קבר
פרק יד.....	דיני ארץ העמים
פרק טו.....	מדור הגוי
פרק טז.....	טומאת נבילה ואבר מן החי
פרק יז.....	כיצד הנבילה מטמאה
פרק יח.....	נבלת עוף טהור
פרק יט.....	טומאת שרצים
פרק כ.....	טומאת זב, זבה, נדה ויולדת
פרק כא.....	איזהו זב
פרק כב.....	איזהו נדה וזבה
פרק כג.....	ימי נדה וימי זיבה
פרק כד.....	היולדת והיושבת על דם טוהר
פרק כה.....	טומאת נדה למפרע
פרק כו.....	טומאות הפורשות מן הזב והזבה
פרק כז.....	בועל נדה
פרק כח.....	שכבת זרע, בעל קרי, משמשת ופולטת
פרק כט.....	טומאת צרעת האדם, הבגדים והבתים
פרק ל.....	פרה אדומה, פרים ושעירים הנשרפים, שעיר המשתלח
פרק לא.....	מי חטאת
פרק לב.....	טומאת עבודה זרה, משמשיה ותקרובתה
פרק לג.....	שאר טומאות דרבנן

✧ עירוב תבשילין ✧

פרק א.....	כללי עירוב תבשילין
פרק ב.....	זמן הנחת העירוב
פרק ג.....	במה מערבין
פרק ד.....	סדר הנחת העירוב
פרק ה.....	היוצאים בעירוב בעה"ב
פרק ו.....	עירוב הנעשה ע"י אחר
פרק ז.....	עירוב של גדול העיר
פרק ח.....	נאכל העירוב ומי שלא עירב כלל

✧ הלכות שבת ✧

פרק א.....	דיני שהייה וחזרה
פרק ב.....	דיני הטמנה
פרק ג.....	החורש
פרק ד.....	הלש
פרק ה.....	המלבן
	דיני שרייה דרך לכלוך
	דברים האסורים משום חשש שמא יבוא לידי סחיטה
	דברים האסורים משום מלבן
	דינים הדומים למלבן
פרק ו.....	הקושר והמתיר
פרק ז.....	המעבד
פרק ח.....	הכותב
פרק ט.....	המוחק

תוכן הענינים - חלק התשובות

הלכות שבת ועירובין

סימן א

יולדת ששכחה להדליק אם צריכה להוסיף נר

קנס הוספת נר לשוכח להדליק
אשה אחרת הדליקה בחדרה
ב' או ג' בע"ב אוכלים במקום א'
ברכה על תוספות אורה
חלוקים בעיטתם או לאו

הבעה"ב הב' גרם תוספת נרות או שמן
לא נתכוונה לצאת בהדלקת האשה אחרת
להקל בהקנס במקום בושח
נרות שהודלקו בשבת בעבירה
הדלקה בבית"ש ע"י גוי

סימן ב

הדלקת נרות שבת למי שאשתו אינה עמו

בנותיו או כלותיו מדליקין בביתו
הולך לשובות אצל בנו
חיוב הדלקה במקום תוספת אורה

סימן ג

פתיחת צנצנות מוצרי חלב בשבת

- א. הפרדת הצנצנות
איסור מכתך
- ב. הפרדת מכסה האלומניום מהצנצנת
איסור קורע
דין קורע בהפרדת שני מינים
קריעת המכסה גופא
קריעת עור שע"פ החבית
- ג. בחשש נקב להכניס ולהוציא
נקב העשוי לנוחיות המשתמש
נקב הנעשה ע"י הפרדת ב' מינים
הוצאת פקק שעם
פקקי מתכת שבראש הבקבוקים
- ה. הנידון של פתיחת קופסאות שימורים
לימנע מהורדת כל המכסה
- ז. חשש מוחק בקריעת אותיות וציורים

סימן ד

שימוש בשבת בספריי בושם

מוליד ריח בגוף האדם
מתכוין להעביר הזיעה

סימן ה

טלטול בחדרי מדרגות

בדמיון חדר מדרגות לבית שער
כשם שאינו אוסר אינו נאסר
דיורים אחרים המשתמשים בבי"ש
דירת חורבה אי אוסרת
כבית שער דיחיד או דרבים

סימן ו

המחמיר בעירוב אם מותר לעשות עירוב

בתוך עירוב

- א. אם עירובו מקלקל העירוב הכללי
לזכות לכל הדרים בהיקף המועיל
- ב. מי שאינו רוצה להשתתף עם בני העיר
אם אוסר בכך על כל בני העיר
שכניו אינם רוצים לזכות בעירובו
- ג. שכניו רוצים לזכות בעירובו
דין השכנים ודין בני העיר
- ד. כל בני החצר מוחים בשיתוף עם בני העיר
דין החצר ודין העיר
היתר ע"י דקה
חצר מוקפת במחיצות אי חשיב כדקה
היתר ע"י שכירות משר העיר

הלכות לולב

סימן ז

בענין לכם באשה וקטן

- א. חינוך קטן באתרוג שאול
בני חו"ל ביו"ט שני
- ב. אשה בלולב שאול ביו"ט ראשון
אשה באתרוג חסר ביו"ט ראשון
- ג. חינוך קטן לקיום מצוה כמו גדול

הלכות חנוכה

סימן ח

מדליק נר חנוכה עבור אחר אם יכול לכוין

המדליק לאשה מי מברך
עמידת המשלח אצל השליח בעת המצוה
והברכה
לגבי ברכת להדליק, שעשה נסים
ברכת השליח על מצות המשלח

סימן יב**הכשר כלים לעשיית י"ש**

השתמשו בהם י"ש של סתם יינם או חמץ
הכשרה ע"י מילוי ועירוי
הכשרה ע"י דלף של מים
י"ש אי חשיב דבר חריף
בליעות י"ש שאינו בן יומו אי נטל"פ
בישול בו מים עם אפר
הכשרת כלים ששהה בהם ויסקי
מילוי ועירוי בכלים הבלועים מחמת בישול
הכשרה ע"י בישול במים עם אפר
בישול במי סודה קוסטית
נטל"פ בדבר חריף
חומר בחמץ בפסח מסתם יינם

הלכות ריבית**סימן יג****תנאי לפרעון ההלוואה בבנק או במקום אחר**

מקום קרוב או רחוק
מקום המשמש למלוה להחזיק כספו
תנאי פרעון הלוואה לאדם אחר

סימן יד**ריבית מכסף שהופקד בבנק**

לוה שהפקיד הכסף בבנק וקיבל רווחים
בהית"ע
הבטיח למלוה הרווחים שמתאריך הפרעון
תביעת נזק הנגרם ע"י הוצאת הכסף מהבנק
קנין בכסף המופקד בבנק
להפך החוב לעיסקא
קציצה בשעת הרווחת הזמן
החזרת הרבית שקיבל
מחילה ברבית

סימן טו**המעכב פיצויים אם מותר ליתן ריבית**

מנהל שעכב פיצויים למלמד
רבית במעכב כיסו של חברו
נפקד שהרויח במעות המפקיד
בדמיון לנדוניא שאין בו רבית
מסיק דאין חיוב לשלם הרבית
נוטה דליכא איסור רבית
מציע לפשר בין הצדדים

בדיקת חמץ ע"י שליח
היוצא מביתו וממנה שליח להדליק בביתו
בדברי המג"א ויד אפרים
ברכה בשליח מדין ערבות

סימן טז**בענין ברכת הרואה נרות חנוכה**

- א. ברכת הרואה במשתתף עם הבעה"ב
שמע הברכות מבעה"ב ולא ראה הנרות
- ב. המדליק כדי לברך על הראיה
ברכת להדליק ושעשה נסים
- ג. ברכת הראיה באין מדליקין עליו בביתו

סימן יז**בענין צניעות קטנות והדלקת נר חנוכה ועוד**

- א. גיל האיסור של קול באשה ערוה
- ב. גיל איסור נגיעת אשה
- ג. נר חנוכה בפתח חדר מדרגות
- ד. הדלקה אצל פתח שאין בו צורת הפתח
- ה. הפרשת מעשר כספים מירושה או מתנה
נותן מתנה לבניו שהם ברשותו

הלכות איסור והיתר**סימן יא****על ייצור שמרים ואלכוהול
מאנזימים של חמץ**

- א. אנזים הנוצר מעיפרוש של חמץ
חמץ שנתעפש קודם הפסח
שאור שאינו ראוי לאכילת כלב
בריה חדשה הנוצר מן החמץ לאחר עיפוש
אחשביה בחמץ ובאנזימים
- ב. תרבית אנזימים על קרקע מזון של חמץ
מזון חמץ אינו אוסר
חלב בהמה האוכלת חמץ
- ג. זה וזה גורם
חומר המתסיס דינו כמעמיד
אין בכח החמץ לחוד להתסיס
זו"ג לכתחילה
תולדות זו"ג
העמדה בשמרים בפעם רביעי וחמישי
עבר ועשה זו"ג לכתחילה
'רנט' להעמדת גבינות

הלוה נותן במתנה את חלק המתנה
לסמוך על הרמ"א על הלוואת ככר בככר
מוצרים בפקוח ממשלתי דינו כיצא השער
הוספה בשעת פרעון בהלוואת סב"ס
המלוה נותן בשעת הלוואה במתנה ע"מ
להחזיר

סימן כ

המשאיל ע"מ שיתחייב השואל לשלם

כלי חדש תחת ישן

אי צריך קנין דחשיב כאסמכתא
מסיק דליכא איסור רבית

סימן כא

דמי חבר ותרומות בקופות גמחי"ם

- א. מצד רבית מוקדמת
בתנאי להלוואה או לא
רבית מוקדמת ומאוחרת במעות יתומים
זכות עדיפות לחברים
- ב. ממון שאין להם בעלים ידועים
- ג. לתת בדרך עיסקא
קופות גמ"ח השייך ליחידים
לבקש מהלוה מתנה וצדקה אחר הפרעון

סימן כב

ריבית בגמ"ח בישיבה

תרומה לגמ"ח כדי לקבל הלוואה
רבית מוקדמת הבאה ע"י בקשת המלוה
אבק רבית או רבית קצוצה
רבית דרבנן בהקדש עניים

סימן כג

מכירת שיקים של דולר לל"י בארץ ישראל

- א. מקבל בצ"ק פחות מבמזומנים
מדין מכירת שטרות בפחות
חוב של פירות
מכירת שט"ח אחר שהגיע זמן הפרעון
מכירת צ'קים בבנק
- ב. מדין פסיקה על הפירות
- ג. צ'קים שלא הגיע זמנם
במקום שדרך מכירת שטרות הוא באחריות
צ"ק שחוזר ובינתיים עלה מחיר הדולר
- ד. שער בלתי רשמי אי חשיב יצא השער
- ה. ***

א. דולר בחו"ל אי שוה יותר מבאר"י

סימן טז

ריבית לרופא שעייכב תשלומו

עובד שניזק בסיבת עבודתו
החוק מחייב את המפעל לשלם לרופא
השופט חייב את המפעל ברבית על עיכוב
התשלום

- א. רבית על עיכוב שכירות
- ב. אם בנידו"ד הרבית מלוה למלוה
מדין תורה אין המפעל חייב בתשלומי הרופא
באופן שהפועל או המפעל הם גויים
- ג. דינא דמלכותא דינא
שליח הפורע רבית עבור הלוה
כשאין ברור שהמחלה בגרמת המלאכה
כשברור שהמחלה בגרמת המלאכה

סימן יז

אם מותר ללוה לטרוח עבור המלוה זקן

- א. להשאיל למלוה כשגם בלא"ה היה משאילו
דברים הרגילים להשאיל בחנם או לא
- ב. יסוד איסור פרהסיא
- ג. לדור בחצרו בשכר
בטעם שהשכירות מפקיע הפרהסיא
חיוב תשלומי השכירות קודם שידור
- ד. בדמיון הקדמת שלום לדירת חצר
- ה. רגיל במילי דפרהסיא
- ו-ז. בדברי המהרש"ל
דר בחצירו גם קודם ההלוואה
- ח. בתירוצי התוס'
- ט. לטרוח עבור הזקן לא חשיב פרהסיא
בדברי השוע"ה לילך בשליחות המלוה

סימן יח

ריבית פחות משהו פרוטה

רבית פחות משהו פרוטה
הלוואה פחות משהו פרוטה
הלוואת הרבה חצאי פרוטה בבת אחת
תליא בטעם ההיתר דפחות משו"פ

סימן יט

ריבית בהלוואת מוצרי מזון

הלוואת מוצרים בין שכנים
ליתן ללוה מתנה מעט מאותו המין
חשש רבית בפרעון גם חלק המתנה
הוספה בשעת פרעון ברבית דרבנן

- ב. מכירת צ"ק עצמי אי חשיב מכירת שטרות
ג. הלוואת מאה דולר כשיש לו דולר יחידי

סימן כד

מכירת שטרות למתווך בפחות מסכום שבשטר

- א. מוכר המוכר צ"ק למתווך בפחות
אחריות המתווך על עצם המכירה
ב. המתווך מקבל יותר אחוזים עבור מכירה
במזומן
המתווך קיבל צ"ק ונותן למוכר מזומן מכיסו
ג. כשהמתווך עושה כן בלי ידיעת המוכר
המתווך קיבל מזומן ונותן למתווך באשראי
השתמשות הסרסור במעות השליח
ד. הפרש המחיר למתווך בין צ"ק למזומן
ה. שנים הפקידו בבנק והחשבונו ע"ש א' מהם

סימן כה

- א. עודף במזומנים על תשלום בצ"ק
ב. הלוואה לשכן שע"ג לתקן נזילה
ג. הלוואה לפועל לקנות אופניים לבצע
שליחויות

עודף במזומנים על תשלום בצ"ק
לולא הקניה לא היה המוכר מלווה לו
לולא המזומנים לא היה הלוקח קונה
גביית עמלה כשהצ"ק חוזר
מכירה בהקפה כשלולא המכירה לא היה
מלווה
נידו"ד דמי למלאכה או למקח
הוצאות החזרת הצ"ק דמי לקנס
הלוואה לשכן שעל גבו לתקן נזילה
הלוואה לפועל לקנות אופניים לבצע
שליחויות
חשש רבית שהמלווה נהנה מההלוואה

סימן כו

מקדים מעות לשליח שיקנה בחו"ל בזול

מקדים מעות לשליח שיקנה בחו"ל
השליח משתמש בינתיים עם המעות
תשלום דמי טירחא לשליח
אחריות הדרך על המשלח
לא הרשהו להשתמש במעות
רבית במעות גזל

סימן כז

תשלום מראש עבור התקנת מכשיר טלפון

- א. קשירת הלוואה עם התקנת המכשיר
המלווה ע"מ שכל מלאכה שתבוא לידו יתן
למלווה
מכרזים שהקבלן מפקיד סך כסף כערבות
ב. החזרת סכום הפקדון לפי המחיר בעת החזרה
פוסק על הפירות ומתנה שבביטול המקח יתן
לו יותר
מ"ל הן מ"ל דמיהן בפוסק באיסור
ג. היתר דיצא השער
כשאינו מצוי לקנות
מתנה שלא יפרע עד זמן היוקר
ד. בדמיון להקדמת מעות על שכירות פועל
ה. ממון שאין לו בעלים ידועים
ו. החברה צריך לבסוף לקניית המכשיר
ז. היתר עיסקא

סימן כח

המוכר דירה וממשיך לדור בו

- א. המוכר קרקע וממתיין לו המעות
מי מותר לגור בו
חוזה דינו כקנין גמור
לאחר קניית הדירה חל המכר מעכשיו
ב. בדין שכר הדירה שכר גרו בה
אי חשיב רבית קצוצה או אבק רבית
ג. בא הלוקח ותובע שכר הדירה
החזרת אבק רבית כשלא ידע הלווה שאסור
מחילת השכר דירה הוה כנתינת רבית
גובה שכר הדירה
ד. הלוקח רוצה להחזיר שכר הדירה לאחר
פרעון החוב
ה. שכר הדירה שמכאן ולהבא
משכנתא בנכייא בדבר מועט

סימן כט

לווה דולרים ע"מ לשלם פראנקים

- הלוואת טאה חטים בטאה דוחן
מ"ל הן מ"ל דמיהן בהלוואת טב"ס
א. באופן שהפראנקים הן מטבע היוצא
הלוואת דולר לפרוע מעות כשווי הדולר אז
לא התנו מתחילה לפרוע במעות

ב. באופן שהפראנקים אינו מטבע היוצא מ"ל הן מ"ל דמיהן בהלואות סב"ס פורע במעות או בסוג אחר של פירות תמיהה בדברי הפרישה דאוסר מסיק להתיר כשלא התנו על כך

סימן ל

הלואות מטבעות על מין מטבעות אחרות

הלואות פוד סטעמפס או טאקינס מתנה לשלם דולרים

הלואות קואדערס ע"מ לשלם דולר טשעק ע"מ לשלם במזומן

סימן לא

הלואה ברבית למנהל עסק משותף של יהודי ונכרי

סרסור המלוה למנהל את הכסף המגיע לו מהעסק לא הוזכר בשטר שם החברה אלא שם המנהל שותפות היהודי הוא מיעוט נגד רוב גוים ברירה באיסור רבית דרבנן הסרסור אישר קבלת כספו מהעסק או לא קשה לסמוך על סברא דברירה הלואה לגוף משפטי

לפרש ההלואה ע"ש המנהל אישית לפטור את שותף הישראל מן החוב

סימן לב

שותפות ביהלומים לענין רבית

ראובן ושמעון שנשתתפו עם לוי לקניית יהלום ראובן ושמעון השקיעו את כל הכסף לוי הבטיח לראובן ושמעון אחוז מחלקו לוי נותן סך קצוב או לפי הרווחים לשנות אח"כ את התנאים שביניהם נתפרדה החבילה בין ראובן ושמעון ראובן קנה משמעון את חלקו ביהלום שינוי התנאים מצריך קנין אי ההסכם החדש מועיל גם על העבר להגדיל את האחוזים מכאן ולהבא לכסות גם הרייח שלעבר תביעת שמעון בחלק מהרייח

סימן לג

שותף שרוצה ללוות מבנק של נכרי

התנו ששותף א' ישקיע מכיסו כל המעות המשקיע לווה מבנק של נכרי ברבית לכסות מן העסק את פרעון הרבית

נאמנות השותף שאכן לווה מן הבנק חשש רבית כשהשותף הב' לא השקיע כלום מסיק להיתר כיון שהשותף הב' לא השקיע כשהשותף משקר הו"ל גזל ולא רבית

סימן לד

הלואה מבנק בין החתן למחותן

קנה דירה עבור חתנו החותן לווה מהבנק על שמו ע"ד לגבות מחתנו הקרן והרבית בשנה הראשונה היתה הדירה עדיין מושכרת ושיילם המשכנתא מדמי השכירות בשנה השניה שיילם החותן הרבית מכיסו החותן הוצרך לכסף ולווה מהבנק ע"ש החתן תשלום החותן את הרבית שהחתן התחייב עבורו

החותן והחתן אסורים לגבות הרבית זה מזה אין הלואה מתבטלת ע"י הלואה ב' כנגדה מתי נקנה הדירה לזוג

קנין כסף עבור אחר, מישראל או מגוי קנין שטר

עוד צדדי היתר על הצד שלא חל הקנין

סימן לה

חשש רבית באגרות חוב צמד למדד

אגרות חוב דינן כהלואה הרבית שהרוכש הראשון מקבל על האגרות רבית בהלואה מחברה בע"מ או מהממשלה תוספת הצמדה למדד יוקר המחיה בדמיון הצמדה למדד לדיני פסיקה הית"ע לחששות הנ"ל הרבית המשתלמת לגבי הקונה השני באופן חוקי אפשר למכור האג"ח או לא אי חל ההית"ע על השני עליית ערך האג"ח בבורסה

סימן לו

קניית מניות

א. ראובן קונה ניירות ערך מהבורסה דרך הבנק לתקופה של שבועיים

הבנק פונה לשמעון למכור מניותיו לשבועיים התנו שלא יהא לראובן הפסד ורייח כתוצאה משינוי השער

שמעון קיבל עיסקא ללא קבלת הפסד ב. מדין מקח החוזר דינו כהלואה

הלואת מניות עבור הלואת כסף

מדין הלוני ואלוה

ג. איסור סב"ס בהלוואת מניות

סב"ס דרך מקח

היתר של עשאו דמים

היתר של יצא השער ויש לו

ד. הית"ע לחשש סב"ס והלוני ואלוה

הית"ע מב' הצדדים

ה. מסיק דהוה ב' עיסקאות נפרדות ואין חשש רבית

הבנק מעביר המניות דרך הבורסה או לא

מכירת חפץ ע"מ שיחזור וימכור לו חפץ אחר

ו. הלוואה הנעשית באמצעות הבנק והבורסה

שיטת רש"י ברבית ע"י שליח

מבקש מלוי שילוח לשמעון כדי שיוכל ללוות

משמעון

סימן לז

השקעות בבנק ובענין מניות בלי זכות הצבעה

השקעות בקרנות נאמנות

אם חשיב שותפות או הלוואה

מניות בלי זכות הצבעה

הבנק מקבל אחריות גניבה ואבדה

הבנק משקיע באיסורים

הת"ע רגיל לא יועיל לזה מחמת חלק הפקדון

הצעת הת"ע של חילוק הרווחים לפי זמן

חשש לפני עיור

מניות בלי זכות הצבעה

הצעת הת"ע הנ"ל יועיל רק לשבת וחמץ

בפסח

בחשש מסייע לדבר עבירה

אחריות גנ"א אינו הופך להלוואה

סימן לח

קניית הלוואות משכנתא מבנקים

בעלי מניות ישראל בחברה הקונה משכנתאות

מיעוט המשכנתאות הן של ישראל

מציע לעשות ע"פ הית"ע כללי

ההית"ע יהא חתום באופן חוקי

ההית"ע ייעשה לפני קניית המשכנתאות

הודעה ללווים על ההית"ע

סימן לט

זמן חלות הקניין ואיסור ריבית בקניה ע"י תיווך בבורסה

א. קונה חומרים שונים

הבדל במחיר אם משלם מיד או לאחר ז'

מתווך הקונה בבורסה ומוכר לאחרים

חשש המתנת מעות או הקדמת מעות

ב. האם יש קניין על החומרים

החומרים אינם ברשות המתווך

קניין סיטומתא בדבר שלב"ל

ג. על הצד שיש קניין

התנה לשלם כפי השער בעת קבלת החפץ

חשש פסיקה על הצד שאין קניין

מקדים רק סכום מועט לשם קניין

מציע לעשות היתר עיסקא

ד. דין פסיקה כשמוסיף על השער העכשווי

עלול להתייקר יותר מהסך שקצבו

סימן מ

עמלות הבנקים עבור ערבות וטיפול בקופות גמל וקרנות נאמנות

א. תיאור צורת קופות גמל

ערבות הבנקים

היחס שבין החברים להקופה

היחס שבין הקופה לבנק

היתר דרש"י ברבית ע"י שליח

שליח הלווה או המלוה

ההלוואה ע"ש המשלח

השליח ממונה קבוע על מעות המלוה

השליח הוא שותף

ב. תשלום לבנק עבור קבלת ערבות

מקבל עמלה בסכום קצוב

קבלת אחריות בשכר על חלק הפקדון

שבעיסקא

ג. השליח מקבל אחוז מסויים מן הריח

ריח מועט כדרך מקבלי אחריות

עמלת הבנק הוא מהקרן או מהריח

ד. כשהבנק יכול להשקיע הכסף בגופים של

הבנק

טובת הנאה של שליח אי מחשיבו כלוה

יש לבנק היתר עיסקא

עצם ההתחייבות לשבועה אי יש בו משום רבית

סימן מה

בעניני רבית

- א. שמעון קיבל עיסקא מדאובן
שמעון מקבל אחריות אם הקונים לא ישלמו
איזה סוגי אחריות מותר לקבל
המתעסק שילם בטעות יותר ממה שמותר
קניית בשר בתוספת על המתנת המעות
מהו גדרי מפרש
הית"ע כללי שעשה בעל החנות
הית"ע על קניית בשר
הפקיד כסף חבירו אצלו בבנק
למי שייד תוספת הרבית של הבנק
לוקח שאינו משלם דינו כגנור"א
אחד הפועלים שיבר סחורה בעבודתו
שילם רבית שלא במתכוין
רבית דרבנן מועיל מחילה
אין שער ידוע לקניית בשר
לשאול מתחילה אין רוצה לשלם
לסמוך על הית"ע במכירת בשר
הרבית שייד לנפקד
מותר לנפקד ליתנם למפקד

סימן מו

ערבות על עיסקא

ערבות על הלואה ע"פ היתר עיסקא
ערבות על עיסקא ממש גם על חלק הפקדון
נדו"ד גרע מפלוני יתן בשבילי

סימן מז

השקיע מעות על דירה והתנה שכל ההפסד יהיה על המתעסק

- א. שמעון השקיע מעות על דירה ונרשמה ע"ש
התנה שכל ההפסד על המתעסק
מכרו אח"כ הדירה בריוח
עיסקא שגם המתעסק נותן מעות
פלוגתת הרי"ף והרמב"ם
המתעסק נוטל בהפסד יותר מהריוח
ב. שניהם מתעסקים והמעות של א' מהם
בשותפות אין קבלת אחריות עושה מלוה
א' מתעסק והם שותפים רק מצד הממון
ג. רישום הדירה ע"ש שמעון חשיב כהתעסקות

סימן מא

בירור דברים בענין היתר עיסקא

הית"ע של א' מהצדדים בלי ידיעת צד הב'
יסוד ההית"ע של הבנקים
מנהלי הבנק חתמו על הית"ע רק לאחר הבנת
הדברים
אם יש להית"ע תוקף חוקי
אומדנא דמוכח שלא התכוין להתחייב
הוצאת ממון ע"פ אומדנא
אם שופט א' יפסוק שאין להית"ע תוקף חוקי
דינא דמלכותא בדבר שאינו מפורש בחוק
כשכל כוונת השופט לעקירת הדת
דעת הפוסקים שא"צ תוקף משפטי להית"ע
להוסיף תנאי הית"ע בפתיחת החשבון
הית"ע בהלואות שאינן עסקיות

סימן מב

הלואה בהיתר עיסקא על סמך בית מסויים

היתר עיסקא על בית שאינו עומד לסחורה
המלוה מחוייב להחזיר חלקו בדירה ללוה
מדין מקח החוזר
התחייבות המלוה לחזור ולמכור מחדש
פקדון על הית"ע שחל רק על בית מסויים
ההפסד והריוח ידוע וא"א לבקש עדים
ושבועה
הלואה משעבד כל עסקיו לטובת העיסקא

סימן מג

היתר עיסקא למי שאין לו עסקים

הלואה בהית"ע לצורך דברים שאין
מרויחים
לשעבד עבור העיסקא כל עסקיו
צדדי היתר בהלוואה מהבנק
הלואה בהית"ע למי שאין לו נכסים
שעבוד נכסים אחרים, דירה
תוספת בנוסח ההית"ע
ההיתר של חברה בע"מ
ההיתר של רבית ע"י שליח

סימן מד

היתר עיסקא שנעשה ע"י הביד"ץ בדרך כולו פקדון

נוסף בנוסח ההית"ע שאם אין מועיל יהא
ע"ד כולו פקדון

חלקו של שמעון לא נכנס מעולם לרשות
המתעסק
דינו כאבק רבית שאינו חוזר

הלכות נדה ומקואות

סימן מח

בדין בדיקה בימים הנבוכים ובדין אשה שראתה בקומה בבוקר

חיוב בדיקה בימים הנבוכים
אשה שראתה בקומה בבוקר
מאימתי חוששין לוסת

סימן מט

קביעות וסת בימי טוהר

בימי טוהר אפילו למיחש לא בעינן
עדיף מימי עיבורה ומניקתה
בביאור דברי הרשב"א
בסברת הלח"ש דבמעין פתוח אינה חוששת

סימן נ

בדבר חריץ לקבלת המכסה של בור

- מקוה מכלי ביטון וניקבו הכלי כדין
מצאו בו חקיקה מלמעלה לקבלת המכסה
הורידו החקיקה לאחר שקבעוהו בקרקע
- א. מדין קבלת טומאה
כלי ביטון חשיב ככלי אדמה
נעשו לשמש הקרקע
- ב. מדין טבילה בכלי
פסול שאובים
- ג. אין המים עוברים באותה חקיקה

סימן נא

צינורות פי.ווי.סי.

- צינורות פי.ווי.סי. שיש בהם שקע לקבל גומי
להמשיך על ידם מים למקוה
- א. החוטט בצינור לקבל צרורות
שיעור החטט ליחשב בית קיבול
צינור של עץ או חרס
- חומר פלסטיק אי דמי לעץ או חרס
חטיטה העלול להתרחב
- ב-ג. כלי קיבול שלא לשם צרורות
ראוי לתפקידו גם בפחות משיעור קיבול
- ד. צינור המורכב מלמעלה למטה

סימן נב

עוד בענין הנ"ל – ובענין קורה שהוציאו ממנו מסמר התקוע בו

מדין ירד לתוכו עפר ונכבש
מחלק אם נתמלא בתשמישו המיוחד לו או
בדבר שאינו מיוחד לו
בהא דחל תורת שאובים על כל הצינור
צינורות אסבסט שראשם רחב לקבל הצינור
הב'
קיבול שיש לו תוך או לא
לסכך בקורה שהוציאו ממנה מסמר התקוע
בו
אין מכיין שהנקב יקבל מסמר אחר

הלכות נדרים וצדקה

סימן נג

שכירות פועל מומר או מודר הנאה

בענין צירוף סימנים קסח-קסט
שכירות פועל אי הוה בכלל צדקה דלהחיותו
שכירות פועל מומר כשאינו מוצא אחר
ללמד אומנות לעבדו
מחלק בין לימוד אומנות לשכירות פועל
מודר הנאה לשכרו כפועל או שכירות כלים

סימן נד

שינוי מעות צדקה מארץ ישראל לחו"ל

- הנהלת ישיבה באר"י רוצה לתמוך בתלמיד
הנמצא בחו"ל
- א. איסור שינוי מעות א"י לעניי חו"ל
מצד תקנת הב"י ומדר"ם אלשי"ך
מצד שזכו בהם עניי אר"י
זכות הישיבה ליתן ממעות שניתנו לטובת
הישיבה
- ב. מצד שינוי במעלות הצדקה
מעלת עניי אר"י גדולה מעניי חו"ל
ת"ת שבחברון נסגר, להעביר המעות לת"ת
שבשאלוניקי
- ת"ח שבאר"י שהשאיר אשתו בחו"ל
ליתן מהמעות לפרנסת אשתו
מחלק אם התנו בפירוש לצורך אר"י
- ג. תרומה לישיבה באר"י אי חשיב תנאי בפירוש
התלמיד שבחו"ל דעתו לחזור לאר"י
- ד.

סימן נה

המקדיש צ"ק לצדקה

א. המקדיש שט"ח צריך כתיבה ומסירה

מקדיש שט"ח של אחר

העברת השט"ח ע"י הסבה

ב. שט"ח על עצמו עבור צדקה

כתב זמן פרעון מאוחר

צ"ק בזמנינו אם דינו כשטר

א. יש התחייבות וקנין לצדקה בכתיבת צ"ק

ג. מדין נדר

נודר לצדקה במחשבה

מת הנותן, חיוב היורשים מדין קנין או נדר

צ"ק דחוי, מדין קנין או נדר

חזר הצ"ק ונתן צ"ק אחר

סימן נו

בעניני שעטנז

א. דברי הט"ז בשם הדרישה

ב. גדר כרים וכסתות קשים

ג. בדברי הדרישה בדין ביטול איסור לכתחילה

***

א. ביטול ברוב כשעדיין אינם חוטים

ב. נטילת שכר על בדיקת שעטנז

תפירת עורות בפשתן

א. עורות כבשים אי מותר לתפרן בפשתן

ב. נעליים תפורים בחוט פשתן

ביטול צמר ופשתן במין אחר

א. בדים הארוגים מפשתן וצמר ועוד מין אחר

ב. ביטול במין בשאינו מינו

ג. המין הג' אי צריך להיות מרובה מב' המינים

סגי בביטול נגד מין א'

נשאר עליו שם המין שלא נתבטל

ביטול במין בשאינו מינו

מחצה ממין ג' נגד א' מהמינים

מפרט להלכה כמה סוגי תערובות

עירוב צו"פ ע"מ לערבו במין אחר

הערוות על התשובה הנ"ל

סימן נז

עוד בעניני שעטנז

א. שטיחים שיש בהם שעטנז

לדרוך עליהם יחף

הפסק גרביים

ב.

נעליים המרופדים בצמר ותפורים בפשתן

נעלי בית

ג. מנעלים התפורים בפשתן

ללבושם על גרבי צמר

ד. שעטנז במגבעות

הלכות מזוזה

סימן נח

היכן יניח המזוזה כשיש לו רק אחת

מוטב להניחה על פתח רה"ר

כשההול אין בו דע"ד

סימן נט

בענין חצר ומרפסת לענין מזוזה

חיוב חצר במזוזה

חצר שאין נכנסין ממנה לבית

חצר סתומה, מקום קביעות המזוזה בפתח

הבית

מרפסת מקורה

שיטת החזו"א בחצר ומרפסת שלנו

סימן ס

מקום קביעות המזוזה במרפסת

א. מקום קביעות המזוזה במרפסת

הנהגת הגרי"צ דושינסקיא

ב. פתח שבין מרפסת לחצר אמבטיא

סימן סא

חיוב מזוזה במרפסת ובית שער

גדר תשמיש דירה לחיוב מזוזה

גינה המיועדת לטיול

גדר טיול המבואר בפוסקים

בית שער, חיוב מדרבנן או מדאורייתא

חילוק בין ב' סוגי בית שער

סימן סב

חיוב מזוזה במקום חניה לרכב

בדמיון בית האוצר ובית העצים

לענין ברכה

לדעת הרמב"ם דפוטר באוצרות

סימן סג

שאלות שונות בהלכות מזוזה

א. צורת הפתח בתוך צוה"פ

מקום קביעות המזוזה

ב. קביעות המזוזה בתחילת שליש העליון

על הנרתיק או על הקלף

- ג. מזוזה גבוהה רק י"ט והמשקוף גבוהה הרבה
מקום קביעות המזוזה
ד. מעקה שיש שם ב' מזוזות ומשקוף

סימן סד

בעניני מזוזה וחינוך קטן

- א. מזוזה שא"א לקובעה בחלל הפתח
לקובעה בחוץ ע"ג חתיכת עץ
ב. חדר המיוחד למשרתת נכרית
ג. להוסיף חתיכת עץ בין הצוה"פ והמזוזה
ד. לקבוע המזוזה בקיר בטפח הסמוך לפתח
ה. לקחת מתנות שקנה לבניו ובנותיו
ו. ילד שנתן לחבירו פרי
ז. ליקח מהקטן ברשותו
ח. הכה לקטן האם מהני מחילה
ט. נטילת חפץ מתלמיד שאינו מקשיב
י. דין לשוה"ר כששואל לתלמיד מהנעשה
בישיבה
יא. הדר אצל אחר, חיובו בנרות שבת
יב. בטעם שיש נמנעים מלסמוך על הית"ע

הלכות ערלה

סימן סה

הרכבת תמך לענין ערלה

- דין כנת התמך לאחר הפסקת יניקת הזקינה
מדין ילדה שסיבכה בזקינה
דין ערלה בפירות הרוכב
הפסיק שרשי הראשונה קודם ג"ש מהתמך

חושן משפט

סימן סו

השימוש בכרטיס "חפשי חודשי" לאחרים

- א. גדר מכירת כרטיס חפשי חדשי
ב. האם יש לחברה כח להגביל את זכות השימוש
ג. עבר על התנאים האם נתבטל המקח
גדר הכרטיס הוא מכירת זכות שימוש
הקנין מועיל ע"פ מנהג המדינה
תנאי החברה יש להם תוקף
מוצא כרטיס חפשי חודשי
להעביר לחבירו הכרטיס באמצע החודש
זכות החברה להחרים את הכרטיס
שאר דמי מנוי לחודש או לשנה

- שיור והגבלה במכירת קלטות
מכירת כרטיסית נסיעה

סימן סז

כספים שנגבו בערכאות

- קנה סחורה בצ'קים וחזרו הצ'קים
הוגש תביעה בבימ"ש להוצאה לפועל
ביהמ"ש חייב דמי טירחא ועו"ד ופיגורים
החייב שילם סך מסויים שלא באמצעות
בימ"ש
הביהמ"ש לא התייחס לתשלום זה
החייב תובע בחזרה תשלום זה
התובע טוען שהיה לו עוד הוצאות
החייב השתתק, חיוב התובע לרדוף אחריו
בימ"ש חילוני אין יכול להוציא ממון מישראל
בהוצאות גביה יש הרבה חילוקי דינים
חיוב ליצור קשר עם החייב

סימן סח

מס חברות במושב שיתופי

- מושב שיתופי שהוחלט שמי שמרויח מחוץ
למושב חייב להכניס הכסף בקופה
נשי החברים העובדים בחוץ
א. מהחברים אינו רוצה להכניס כספי אשתו
הנהלת המושב עשו הצבעה ולא קיבלו
טענתו
תוקף תקנות המושב והכרעת ההנהלה
במקום שאין מפורש בתקנות המושב
השתתפו בעסק והרויח א' מהם במציאה
שותפים שנשתתפו בכל עסקיהם
במה שהאשה ניונית מכספי השותפות
אחד מבני המשק זכה בגורל פיס
משתמשת בשירותי המושב להגיע למקום
העבודה

סימן סט

חיוב שוכר בהשתתפות הוצאות מזוזה
בחדר מדרגות

- שכר דירה בבית משותף
הוחלט להחליף מזוזה בחדר מדרגות
הוצאות המזוזה על השוכר או על המשכיר
המזוזה כשרה ורוצים להחליף במהודרת
א. אם המזוזה פסולה
ב. זכות השוכר בתשמיש חדר מדרגות

סימן ע

חזקת מרא קמא בשכירות מוגנת

דירה בדמי מפתח
האם המשכיר יש לו חזקת מרא קמא
ספק בתשלום דמ"פ
ודאי שילם דמ"פ והספק בדברים אחרים
גדר חוק הגנת הדייר
בספק קיום תנאי השכירות

סימן עא

הוצאת מרפסת מעל חלון חבירו

הוצאת זיזין לאויר רה"ר
החילוק בין מרפסת מע"ג חבירו
דמי עמלת החזרת צ'ק

סימן עב

בנייה על סוכת חבירו

א' מהשכנים החזיק בבניית סוכה בחצר
המשותפת
השכנים קיבלו אישור לתוספת בניה
בניית השכנים תפריע לסוכת המחזיק
חזקת התחתון אי חשיב חזקת תשמישין
מסכים דלא חשיב חזקת תשמישין

סימן עג

שוכר ע"י שליח והמשלח חוזר בו

שכר דירה עבור בן חו"ל לחמשה שבועות
התנו שהכסף ישולם ע"י המשלח
המשלח יצא לדירה אחרת לאחר שבועיים
המשלח טען שרוצה בדירה בקומה גבוהה
המשכיר הבהיר לכתחילה שאינו מוכן
להשכיר רק לשבועיים
השליח הודיע בוודאות ששוכר לחמש
שבועות

מי חייב בתשלום ההפרש
א. השוכר לזמן קצוב אם יכול לחזור בו

שכר דירה ומת בתוך הזמן
חיוב היורשים בתשלום דמי השכירות
ניכוי כפועל בטל

ניכוי דמי חשמל ומים

ב. קנין שכירות

שכירות קרקע נקנה בכסף שטר וחזקה
לא אמר לך חזק וקני
מסירת מפתח אי חשיב קנין
מעשה השליח לחייב את המשלח
ג. טענת מום
ד. שליח שעיוות, לתיקוני שדרתיך

קומת קרקע אי חשיב מום
ידע מהמום קודם שנכנס לגור בה
שיטת הרמ"ה דעל המשלח לברר שלא עשאו
שליח לעיוות

ה. שליח ששינה לענין חיוב המשלח
טען המשלח שלא שכר אלא לשבועיים
אמר שיתכן שיעזוב את הארץ לאחר שבועיים
השליח מודה ששינה
השליח טוען שהבין כוונת המשלח לחמש
שבועות

אומדנא דמוכח בכוונת המשלח
ו. חיוב המשלח כלפי המשכיר
אמר לשלוחו לקנות חטין וקנה שעורים
דין המקח בין המוכר והשליח
ז. אונאת שליח פחות משתות
ח. אמר לשלוחו לשכור פועלים בג' ושכרן בד'
חיוב השליח להשלים מכיסו
הודיע שהוא שליח או לא

ט. אם צריך המתעסק להכיר את המשלח או
דסגי במה שידוע שהוא שליח

י. חיוב השליח מדין ערב
אמר לשלוחו קנה לי סאה וקנה סאתיים
חיוב השליח בסאה השניה
הודיעו שהוא שליח

יא. לחייב בנידו"ד את השליח בג' השבועות
לחייב את השליח מדין מזיק

המשכיר הפסיד את תקופת החגים
גוזל ביתו של חבירו ולא דר בה

דין שבת באדם ובהמה ובבתים

שכר בית שלא לזמן קצוב

חיוב השוכר ביוצא ללא הודעה מוקדמת

חיוב השוכר מדיני השמים

חיוב השוכר בברי היזיקא

חיוב השוכר מדין ערב

מסיק לחייב השליח בשכר הג' שבועות

סימן עד

הערות בעניני גניבת דעת

גזל וגניבת דעת בעכו"ם
קורע בבגד שאול
שליח לקדש אשה וקידשה לעצמו
גניבת דעת בגוי כשלא יודע לו
אי קיום תנאים שבין מוכר לקונה
גניבת דעת בחברה בע"מ
גוי ששלח שליח לקנות
קנה השליח בזול, דין יתרת המעות

סימן עה

שכת חבילה שהפקידו אצלו

נסע לעיר אחרת וביקשו ממנו שיקח עמו
חבילה
הניחה בתא מטען ושכחה ונאבדה
תא מטען הוא מקום המשתמר
שכחה אי נחשב כפשע
אי אפשר לחייב מספק
מחלק באופן השכחה

סימן עו

בדיני מוסר

כמה אנשים עסקו בדברים אסורים ע"פ חוק
נתפס אי מהם ולוחצים עליו שיגלה שותפיו
קרוב לודאי שיגלו בעצמם מי הם
א. אנסו המלך להראות ממון חבריו
אונסו על איש ידוע
למסור לכתחילה
ב. בנידו"ד חייב המוסר גם בדיעבד
מציל עצמו בממון חבריו
ג. ידע האנס הממון שבבית פלוני
ידע מקום הממון או לא
בנדו"ד אין לפטור אף שאפשר לעיין
במסמכים

אבן העזר

סימן עז

פסקי הלכות בענין כתובה אירוסין
ונישואין

א. לא מילאו גובה סכום תוספת כתובה
לסמוך על כתובה אחרת שנמצא בה טעות
ב. אדם מחוסר הכרה שנאבד כתובתו
ג. אדם מחוסר הכרה שאשתו קנתה טבעת
קידושין לבנה
ד. שינוי סך תוספת כתובה בכתובה דאירכסא
נמצא אח"כ הכתובה הראשונה
ה. חתימת החתן על שטר הכתובה
ו. הזכרת שם משפחה בכתובה
ז. כתיבת כתובה דאירכסא האם צריך ידיעת
האשה
ח. כתבו וקניאו ולא עשו קנין
ט. שם החתן נכתב בטעות בפעם הראשונה
ללמוד משורה התחתונה
י. שטר תנאים שנמצא בו פסולים
חייב לחזור ולכתוב מחדש
יא. עדים שחייבים ממון לאחרים, כשרותם
לעדות
קיבלו על עצמם לפרוע כשיהיה להם
יב. אמירה לחתן וכלה שהעדים רואים
יג. קפידא על דיני הכתובה
יד. בעל שאינו יודע שנאבדה הכתובה
הסברא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה

סימן עח

הערות בעניני כתובה

א. כתובה דאירכסא במקום אישתכח טעותא
קריעת הכתובה הראשונה
ב. חסרון חתימת החתן
ג. גרושה שנתאלמנה
אופן כתיבת הכתובה
ד. כתיבת הכתובה לפני החופה

תוכן הענינים - חלק הדרושים

דרוש א

עניני חמץ ומצה

- א. מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה
אין מציאות של מצב ביניים לא חמץ ולא מצה
עשיית המצוות בלא פניות
החזימוץ הוא בבחינת מצות אנשים מלומדה
- ב. ענין וידוי מעשרות
בביאור מה שנקרא ענין זה בלשון וידוי
רמזי חמץ ומצה
ההבדל בין חמץ למצה הוא ברגל השמאלית במשהו
- ג. ההבדל בין חמץ למצה בגימטריא הוא ג'
חמץ מרמז על גבהות הלב ומדת השקר
מדת הגאווה לפעמים הוא לברכה
בטעם שאין אוכלים חמץ להזכיר צד הגאווה בשמירת התורה
- ד. המצה נהפך מסמל עוני לסמל חירות
- ה. שאור שבעיסה אינו שלילי לגמרי
למצוא הדרך הממוצע בצרכיו הגשמיים
שעבוד הצרכים הגשמיים לעבודת ד'
חמץ מרמז על שאור שבעיסה
ישראל היו משוקעים במ"ט שערי טומאה
לא שינו לשונם ומלבד
להתרחק גם בחיצוניות מטומאת מצרים
בטעם ריבוי החומרות לפסח
שמירת מסורת אבות גם בלא טעם
- ז. טענת בן הרשע
התשובה לשאלה הראשונה של מה נשתנה
שבכל הלילות אוכלים חמץ ומצה
- ח. טעם איסור חמץ בכל הקרבנות
חמץ בשתי הלחם ובקרבן תודה
הרמז בחמץ שבתודה

דרוש ב

דרושים על סדר ההגדה

- [הא לחמא עניא, מה נשתנה, ויוציאנו
ד' ממצרים, נוסח ברכת אשר גאלנו]
- א. תקנת הא לחמא עניא
אמירתו בזמן הבית
  - ב. פלוגתת ר"ט ור"ע בנוסח ברכת אשר גאלנו

- ג. אק"ק אשר אק"ק
איהו עמדם בשאר גלויות
הזכרת גאולה העתידה בזמן המקדש
בטעם הפסקת ההלל
- ד. עוד דרך בנוסח 'כן יגיענו' בזה"ז
- ה. מה נשתנה
שאלה על עקירת השולחן אי פוטר מהנשתנה
סיפור דרך שאלה ותשובה
אם אין דעת בכן אביו מלמדו
החילוק בין דעת לחכמה
- ו. וכאן הבן שואל לשון בקשה
- ז. ברוך המקום ברוך הוא
תוכן עבדים היינו
ברוך המקום כעין ברכת המצוות
בהא דנקט לשון מקום ותורה
ההכרה ביציאת מצרים
מבחן האמונה היא קיום המצוות
כנגד ארבעה בנים דיברה תורה
- י. שאלות ותשובות הבנים
בפלוגתת הבבלי וירושלמי בתשובת אין מפטירין
חילוק בין חכם שבא"י לחכם שבבבל
בתשובת הרשע לא נאמר 'אליו'
- יב. בעבור זה, זה א' ואנחנו
- יג. רמז תשובה לרשע בתשובת השאינו יודע לשאול
- יד. שאלת החכם
- טו. התשובה לבן החכם
- טז. פסח שני כשיבנה המקדש בין ראשון לשני
- יז. ויוציאנו ד' ממצרים
- יח. סדר דרשת חז"ל
- יט. פלוגתת רש"י ורמב"ן בדרשת הפסוק
- כ. סיום הפסוק: אני ד', מטרת יציא"מ
- כא. מאמר רבן גמליאל
שינוי הגירסות בטעם אכילת מצה
אילו לא גורשו ממצרים איך היו אופין הבצק
איסור חמץ בפסח מצרים
- כב-כג. טעם אכילת מצה בפסח מצרים
ענין התגלות הקב"ה למה שלא הספיק בצקם להחמיץ

- ענין שיירי מצה ומרור שנשאו אתם
היציאה בחפזן שלא יאמרו מעצמם יצאו
גמר הגאולה היה בז' של פסח
ענין איסור חמץ כל שבעה
אין הגאולה באה מאליה אלא ע"י התגלות
הקב"ה
- בטעם שאדם נידון בראש השנה
הדין שבכל יום
רצה הקב"ה לזכות את ישראל בדינם
עץ שאכל אדם הראשון ממנה
העולם קיים על הדין והאמת והשלום
התפלה על הכלל
- ד.
ה.
ו.
ז.
ח.

דרוש ו**בענין וידוי ותשובה**

- הויכוח בין כנסת ישראל להקב"ה
מבקשים תחילה מעט ואח"כ הרבה
סדר בקשת ובכך תן פחדך וכו'
בראש השנה אין מזכירים ענין חטא
בענין נוסח הוידוי
הלא כל הנסתר והנגלות אתה יודע
'ובכן' יהר"מ שתמחל וגו'
ענין ידיעה ובחירה
הנסתרות לד' אלו קינו
וידוי על עברות של אחרים מדין ערבות
תכלית הימים והלילות שבתות ומועדים
תכלית הימים – הלילות
תכלית הלילות – שבתות
תכלית שבתות – ר"ח ומועדים
תכלית מועדים – ר"ה
תכלית ר"ה – יו"ב
תכלית יו"ב – תשובה
תכלית תשובה – עוה"ב
'פרי' הימים – הלילות
ענין תכלית ופרי
ד' זמני תשובה
תכלית בפנ"ע לכל הזמנים המנויים
התעוררות בעניני דיבור ושמיעה
מצות וידוי, לפרט החטא
בטעם שתיקנו נוסח הוידוי ע"פ א"ב
הזהירות בעבירות הבאים ע"י הפה
חומר שמיעת דיבורים אסורים
ההתעוררות לתשובה תליא בחוש השמיעה
מי הוא בעל מלאכתך שישלם לך
שפשוש ולא מצא יתלה בביטול תורה
- א.
ב.
ג.
ד.
ה.
ו.
ז.
ח.
ט.
י.
יא.
יב.

דרוש ז**בענין בנים ועבדים**

- בין כך ובין כך קרואים בנים
הסתירה בדברי ר"ע
- א.

דרוש ג**ונאמר לפניו שירה חדשה הללויה**

- כל השירות בלשון נקבה חוץ משירה דלעתיד
ונאמר לפניו, בסג"ל או בחול"ם
ונאמר לפניו, על העבר או על העתיד
קישור תיבת הללויה
הלל זה מי אמרו
נביאים תקנו על כל פרק ופרק וכו'
המעלות שבהלל המצרי יותר מהלל הגדול
חיוב הלל באכילת פסח ראשון
השיר יהיה לכם כליל התקדש חג
הלל בפסח שני, בשחיטתו ואכילתו
ד. ב' סוגי תקנות לאמירת הלל
מדין כל פרק ופרק, ומדין גאולה מצרה
החילוק בין הלל של שחיטה לשל אכילה
החילוק בין פסח ראשון לפסח שני
ה. יישוב הגירסא ונאמר, בחול"ם
יישוב קושיית המהרש"א באמירת בני אהרן
בטחו
ו. בטעם חילוק ההלל לשנים

דרוש ד**בענין יציאת מצרים**

- זכירת יציאת מצרים בקידוש
בפלוגתת בן זומא וחכמים
ב. השמירה במצרים בזכות ג' אבות
השראת השכינה שע"י המשכן
טעם קביעות המזוזה בימין ובשליש העליון

דרוש ה**לראש השנה ויום הדין**

- א. ג' ספרים נפתחים בר"ה
ב. ברכת לשנה טובה
אמירת 'ותחתם'
אמירתו ביום, בליל ב', אחר ר"ה
ברכת גמר חתימה טובה
ג. בד' פרקים העולם נידון
הנפק"מ בדין הג' פרקים חוץ מראש השנה

- ב. ענין בנים ועבדים
ג. הפיטום אם כבנים אם כעבדים
ד. ירד ר"ע אחריו ומיד ירדו גשמים
ה. ההבדל בתפילה בין בנים לעבדים

דרוש ח

בעניני חג הסוכות

- א. בפלוגתת ר"א וחכמים אי יוצא בסוכתו של חבירו
תליא בפלוגתא דר"א ור"ע אי סוכות ממש או זכר לענני הכבוד
מצות סוכה לרמז ענין כללות ישראל כציבור
ענין סוכה הוא אור מקיף
ב. ד' מינים אות נצחון ליחיד ולכלל
ג. סוכות מרמז על כפרת יוה"כ
ד. נתינת צדקה בערב חג הסוכות
הזמנת עניים לסוכה
קופה של צדקה

דרוש ט

בענין קדושת סוכה וקדושת ביהמ"כ

- א. בענין היקש סוכה לחגיגה
ב. קדושת ביהמ"כ וביהמ"ד, גדרו ומקורו
אדם העוסק בתורה נעשה משכן לשכינה
ג. העבודה ועסק תורה ותפילה גורמים לבנין ביהמ"ק

דרוש י

עניני לולב - הנענועים והאיגוד

- א. ההשוואה במצוות ציצית ללולב
מצות ציצית לזכור ע"י מצוות אחרות
ציצית הוא חותם של עבדות
היכן מצינו חותם עבדות שהוא רשות פשפש ולא מצא יתלם בביטול תורה
ב. ענין מצות לולב
ענין הזכירה שבמצות לולב
אות חיים שיצאנו כמנצחים
הד' מינים טבעם משמחי לב
ענין הנענועים לבטל כח הקטיגור
ג. ענין הד' מינים לאגד הצדיקים והרשעים
חילוק הד' מינים לב' סוגים או לד' סוגים
בטעם שהאתרוג הוא חוץ לאגד
בטעם שלחכמים א"צ אגד

- זה א' ואנוהו באיגוד הלולב
הנוטל לולב וכו' כאילו בנה מזבח
ד. ענין הנענוע בשעת קריאת ההלל
ה. רמזים לד' מינים
אתרוג מרמז על חטא הקדמון
אתרוג ולולב, גבורה וחסד
לולב א"צ אגד
ד' מינים כנגד הו' ספירות
הדס וערבה כנגד פה ועינים

דרוש יא

דרוש להלכות נדרים

- א. התרת נדרים
נדר מצוה והקדשות
לא יתחרט על עיקר הנדר
נדר ע"ד רבים
ב. טוב מזה ומזה שלא תדור
בטעם שנקבע שמו של הקב"ה על הנדרים

דרוש יב

בענין כתיבת ספר תורה

- א. המצוה היא כדי ללמוד בה צריך שיהא בדין לכס
יש לו ס"ת בירושה מאבותיו
לוקח ס"ת מן השוק כחוטף מצוה מן השוק
ענין הטירחא בכתיבת ס"ת
ב. מצות כתיבת ס"ת בזמן הזה
ספרי לימוד ללמוד בהם
ג. למען תהיה לי השירה הזאת לעד
ביאור ענין העדות
ד. קניית ס"ת באדם שממונו חביב מגופו
מציאות של ממונו חביב מגופו
לא ימתין עד שיבואו לגבות ממנו
ה. כתיבת ס"ת בשותפות
כופין בני העיר זע"ז לקנות ס"ת
ליתן מכספי מעשר

הכנסת ס"ת בביהמ"כ פאג"י

- א. יעקב אבינו לא מת
ביקש יעקב לגלות הקץ
אמותה הפעם אחרי ראותי וגו'
ז. חיוב המלך לכתוב לו ב' ס"ת
הניחו לו אבותיו ס"ת
הגהה ע"פ אותה שבב"ד הגדול

דרוש יג

בעניני שמיטה

- א. מזה ענין שמיטה אצל הר סיני
מצוות שמיטה אינם אלא שלילה
ב. ערב שביעית

דרוש יד

לחיזוק מוסדות התורה

עניני פסח שני - דינר שומרי החומות

- א. ויהי אנשים אשר היו טמאים
אימתי נאמרה פרשה זו
מי היו האנשים
נרשאי ארונו של יוסף, מישאל ואלצפן
טמאי מת מצוה, מתי ערב רב
ב. שאלת למזה נגרע
חידוש החת"ס שהטענה היה על איסור הזאה
בשבת
ג. דיוקים בתשובת הקב"ה

ד.

ענין החזקת תורה

הסכם יששכר וזבולון

תקנת הב"י והאלשי"ך בצדקת רמבעד"נ

ה.

דינר שומרי החומות

ו.

בפסח שני התחיל המן לרדת

השגחת הקב"ה עלינו בכל מצב שהוא

ז.

ימי הספירה כספירת טהרה

ח.

מצות לקט ושכחה גם כשעסוק במצוות

ט.

דבר הכולל

י.

כנס לתלמידי בית יוסף צבי

מטרת אלה תולדות נח - וישאר אך נח

אגרת התעוררות

הספדים

על מהרי"ם דושינסקיא

על הגרי"י פישר

על הגר"מ ברנסדורפר

על הרבנית מרת טילא

מכתב הערכה על הגר"ד בהר"ץ

תוכן הענינים - הלכות טהרה

פרק א

אבות הטומאה ותולדותיהם

- א. דברים הגורמים טומאה
ב. טומאת אב הטומאה
טומאת וולד הטומאה
ג. המקבל טומאה מאב של תורה או של
סופרים
ד. הנוגע באב הטומאה או בתולדות
ה. ראשון שבטומאה מטמא
שני שבטומאה פסול
ההבדל בין טומאה לפסול
ו. ראשון ושני בתרומה
שלישי בתרומה
ז. ראשון שני ושלישי בקודש
רביעי בקודש
ח. וולד הטומאה מטמא אדם וכלים לחטאת
ט. אדם או כלים שנטמא במת
נטמא בטמא מת
י. נטמא בשאר אבות הטומאה
יא. אוכלים ומשקין שנטמאו
מים שנטמאו

פרק ב

המת, טומאה בחבורים, חרב כחלל,
טומאת אהלים

- א. טומאת מת עצמו
טומאת היסט במת
טומאת משא בכלים
ב. אדם שנטמא במת
ג. כלים שנטמאו במת
כלי חרס שנטמאו במת
ד. אדם או כלי הנוגע באדם הנוגע במת
ה. אדם או כלי הנוגע בכלי הנוגע במת
ו. אוכלים ומשקין אי נעשין אב הטומאה
ז. חרב שנגעה במת או היתה באהל המת
דין חרב לגבי תרומה וקדשים
ח. חרב שנטמאה מחרב
ט. שאר כלים שנטמאו במת
י. שלשה הטמאים טמא מת
יא. טומאת חרב לטמא אחרים
יב. דין אהל המת
יג. טומאת אהל המת מבחוץ
טומאת האהל עצמו

יד. המיטמאין באהל המת
כלי משאר מינים חוץ מפשתן

פרק ג

איזה מת מטמא

- א. טומאת מת ישראל ומת עכו"ם
קברי עכו"ם
טומאת מקדש וקדשיו
טומאת כותי
ב. מתי נקרא מת לטמא
ג. טומאת נפל
באין בו כזית בשר
ספק אם מלאו מ' יום
ד. טומאת שליה
ה. מת שנשרף
שפיר שטרפו במים

פרק ד

בשר המת

- א. טומאת כזית מן המת
ב. בשר מת שנפרך
ג. טומאת מוח המת ומוח העצם
דין השיניים השיער והצפרניים
ד. טומאת עור המת
עור הבא כנגד פניו בשעת לידה
ה. בשר המת שנימוח
כבד המת שנימוח
ו. חלב המת שהותך

פרק ה

אבר מן המת ואבר מן החי

- א. אבר מן החי או מן המת
אבר שנברא בלא בשר
ב. אבר שלם אפילו מקטן בן יומו
ג. חסר מבשר האבר
מוח שבתוך עצם הקולית או עור אי מצטרף
נחסר הבשר אחר שנתלש
ד. חסר מן העצם כל שהוא
ה. אבר מן החי שנחלק לשנים
ו. אבר ובשר מדולדלין באדם החי
בשר ועצם הפורשין מן האבר
ז. רמ"ח איברי האדם
ח. האיברים הנוספים שבאשה
ט. אצבע יתירה באדם

פרק ו

עצמות המת

- א. עצם כשעורה מטמאה
אי מטמאה במגע ובמשא
ב. עצמות המצטרפות לטמאות כמות עצמו
ג. טומאת שדרת המת
טומאת השדרה בקבר
גולגולת המת בקבר
ד. גולגולת המת
ה. רוב בנינו של מת
ו. רוב מנינו של מת
ז. רובע הקב עצמות
עצם אחת שנשברה לשנים
ח. עצמות הנפל

פרק ז

דם מת המת

- א. משקה היוצא מן המת
ב. דם מת ברביעית
דם משני מתים
נתערב רביעית משני מתים ונתחלק
נפל או תינוק שאין בכל גופו רביעית
מחוסר אבר
רביעית דם בשני כלים
ג. תמצית הדם
ד. כבד המת
ה. דם שיצא מחיים ונתערב
במספקא לן
קרב מקצתו
פסק הקילוח לאחר מיתה
ו. דם המנטף ויורד
ז. דם שנבלע בקרקע
דם שנבלע בבגד

פרק ח

רקב המת

- א. מת שהרקיבו עצמותיו
רקב הבא מן הגידים והעצמות
ב. נקבר בבגדיו או בארון עץ
ג. קברוהו מחוסר אבר
ד. רקב הנפל
ה. שני מתים שקברום כאחד
ו. עפר הנמצא תחת המת
ז. טחן את המת

- ח. טחן את המת והניחו עד שהרכיב נרקב אבר אחד מחיים
- פרק ט**
- סביבות המת ודין סוף טומאה לצאת**
- א. הנכנס לר' אמות של מת או קבר ישראל החלו להתעסק בו סימנו גבולות הקבר מת עכ"ם מונח על המיטה
- ב. אם יש מחיצה מפסקת י' טפחים המת נמצא בחריץ י' טפחים נסתמו פתחי הבית ונפרצו פצימיהם
- ג. פתח שסוף טומאה לצאת בו יש שם פתח אחר שאין לו גג וזוים פתח מיוחד להוצאת המת בבתי חולים או בתי לוויית ספק נפל בטומאה דרבנן אם אומרים סוף טומאה לצאת טומאה זו דווקא בכלים או גם באדם
- ד. בית שכל פתחיו נעולים נפתח אחד מהם או חשב להוציא המת משם
- ה. היו בו פתחים וחלונות כולם נעולים כל החלונות פחותים מד' על ד' חישב להוציא דרך חלון חלון טפח על טפח נכנסה טומאה דרך חלון חושב להוציאו דרך פתח
- ז. אין פתח או חלון מציל אלא ביש בו דע"ד ביש רק חלון פחות מדע"ד פתוח חלון שחררה שרצים בשדרה וגולגולת לבד בכזית מת לבד סגי בטפח על טפח
- ח. אחד הפתחים סתום באבנים חישב להוציא דרך הסתום נמלך לפתוח חישב להוציאו דרך פתח חדש
- ט. פישפש שבתוך השער חישב להוציא דרך הפישפש
- י. שתי דלתות שכל אחת סוגרת חלק מהפתח
- יא. אינו מציל במחשבה אלא מי שמוטל עליו לקבור
- יב. חישב אחד על פתח ובאו קרובים ואמרו על השני הוא עצמו נמלך עשו דרך הערמה בית בתוך בית שני בתים הסמוכים בית הפתוח לחצר טומאה בבית נגד ארובה כהן לעבור בשער העיר שיש שם מת
- יג. מקום שעתידים להכניס שם טומאה פתחי שער עיר אחרת ובית צידוק הדין
- יד. בית שפתחיו סתומין ונפרצו פצימיו ויש עליו זיזין
- טו. חישב להוציא בתוך תיבה סגורה סככה הבולטת ממשקוף הבית
- טז. בית שיש בו שלשה חדרים חישב להוציא את הטומאה לחצאין
- יז. בית שיש לו ב' פתחים
- יח. היתה הטומאה בוקעת ועולה טומאה בכותל טומאה רצוצה שבוקעת דרך הגג
- פרק י**
- טומאת קבר**
- א. טומאת הקבר האריכו הקבר יותר מהרגיל
- ב. היה בו פתח פתוח היו בו חורים נסדקו כתליו
- ג. בית שהטומאה בתוכו
- ד. הטומאה רצוצה בתוכו
- ה. היה מחובר מתחילתו
- ו. היתה הטומאה טמונה היתה נתונה בתוך כלי נתונה בארון קבר שפינהו
- פרק יא**
- גולל ודופק**
- א. טומאת גולל ודופק
- ב. דין הגולל והדופק
- ג. אבן או עץ הסותם פי הקבר

- כ. עפר בית הפרס ששטפוהו גשמים למקום טהור
כא. זריעה ונטיעה בבית הפרס
כב. שדה שמצאו מצויין

פרק יג

שדה שאבד בו קבר

- א. שדה שאבד בו קבר
דין עפר השדה
ב. בדק ומצא קבר
ג. זריעה בשדה שאבד בה קבר
עבר וזרע או נטע
ד. תלוליות הקרובות לעיר הסמוכות לביה"ק
ה. התלוליות הרחוקות
ו. תלולית עם נקע או בלי
ז. עפר התלולית שהוליכוהו למקום אחר
ח. תלולית שפינו ממנה את הטומאה
ט. היה חופר בשדה ומצא שלשה מתים
מצא שורות קברות מעורבות
לא נמצא שום קרש או חרס וכדו'
י. כשהוא מפנה מלקט עצם עצם
יא. אימתי השדה בחזקת בית קברות
מצא השני או השלישי אחר ח' אמות
יב. מצא שנים ופינה ומצא שלישי
יג. בדיקה זו שיעורה עד עשרים אמה
יד. כ' אמה שאמרו אינו בודק את כולה
מצא סלע וקרקע שאינה עבודה תוך ד' אמות
טו. מצא מת סוף עשרים
טז. בדיקה בזמן הזה
יז. הבודק את השדה כל זמן שלא מצא טומאה
יח. המוצא קבר, דין טהרות שנעשו שם
יט. המוצא קבר וכל דבר המטמא באוהל
המוצא דבר המטמא במגע ומשא

פרק יד

דיני ארץ העמים

- א. טומאת ארץ העמים
ב. טומאת אויר ארץ העמים
ג. המהלך בהרים וסלעים
ד. גוש עפר הבא מארץ העמים
ה. כלים שנעשו מעפר ארץ העמים
ו. עיירות חו"ל המובלעות בארץ ישראל
ז. עיירות ישראל בחו"ל

מצבה וציון שאינו רואה פני המת
הוציאוהו במטה או בארון פתוח

- ד. שתי אבנים שעשאן לגולל
ה. חמורה טומאת גולל מטומאת קבר
ו. טומאת גולל ודופק שניטלו ממקומם
ז. בעלי חיים שעשאן גולל
אדם אי נעשה גולל
ח. כלי חרס שעשאן גולל
ט. קורה שנתנה על הקבר
י. גל של אבנים שעשאו גולל
יא. גולל שאין טפח בינו למת
יב. דופק דופקים

פרק יב

שדה שנחרש בו קבר

- א. שדה שנחרש בו קבר
בקבר חדש
טומאת בית הפרס
ב. שדה שאבד בו קבר
ג. שדה חברו שחרשו
ד. קבר גוי
ה. אין בית הפרס בחו"ל
כהנים בבית הפרס בחו"ל
ו. עד היכן נעשה בית הפרס
ז. חורש במעלה או מורד ההר
ח. שדה שהוחזק בית פרס
ט. מקום הקבר עצמו
חרש שלא במתכוין
י. ניער את המחרשה
יא. מת או עצמות המונחין על פני השדה
יב. המהלך בבית הפרס
נועל מנעלים
יג. עשו בו אשפה
יד. דרך ע"ג גבשושים
טו. בית הפרס שריצפו באבנים
טז. אין בית הפרס אלא עד עומק ג"ט
טהרה לחצאין
יז. כבר את כל עפרו
אם ישוב ויחרוש
יח. עפר בית הפרס שהובא למקום אחר
יט. עפר בית הפרס שגיבלו עם עפר טהור
עפר טהור שגיבלו בבית הפרס

ח. מקומות שכבשו עולי מצרים

ט. סוריא

י. ארץ העמים אין בדיקתה מועילה
ארצות הסמוכות לאר"י

פרק טו

מדור הגוי

א. מקום ששכן בו גוי בארץ ישראל

ב. מדור הגוי בחו"ל

ג. טומאת מדור הגוי

ד. מדור עבדו של ישראל

ה. מדור הכותים

ו. מדור שהיה ישראל משמרו

ז. השמירה מזהו

ח. אהלי הערביים

ט. חצר ובית שער של מדורי הגויים

י. איצטונית

יא. אין מדור הגוי עולה מטומאתו עד שיבדוק

יב. כהן אסור להיכנס עד הבדיקה

יג. מדור הגוי שחרב

פרק טז

טומאת נבילה ואבר מן החי

א. טומאת נבילה

ב. טומאת משא והיסט בנבילה

ג. הנוגע בצמר הנבילה

ד. הטמאים טומאת נבילה

ה. איזו היא נבילה

ו. בהמה וחיה טמאה ששחטה

ז. סכין שנפלה ושחטה

ז. פסוקת הגרגרת

ח. שחיטת גוי

ט. שחיטת מומר לעבודה זרה או שאר מצוות

י. מטמאין טומאת נבילה בעודן בחיים

יא. עובר בהמה וחיה טהורה

יב. היתה הבהמה מקשה לילד

יג. עובר שמת במעי אמו

יד. ולד בהמה וחיה שלא עברו עליה ז' ימים

טו. אבר מן החי שפירש מן הבהמה

נחלק האבר

טז. היה האבר מדולדל בו

יז. בשר מן החי שפירש

פרק יז

כיצד הנבילה מטמאה

א. בשר הנבילה מטמא בכזית

מח הנבילה

שלית נבילה

ב. דם הנבילה

הדם עדיין בבשר

ג. חלב נבילה

ד. דברים בנבילה שאינם מטמאין

ה. פירורי הבשר

ו. בשר שפלטתו סכין

ז. שני חצאי זית בשר המחוברים לעור

ח. עורות המטמאין כבשר

ט. הפושט את העור לעשות ממנו שטיח

י. בשר שהבאיש

יא. בשר שיבש

יב. בשר נבילה שנתערב בבשר שחוטה

פרק יח

נבלת עוף טהור

א. טומאת האוכל נבלת העוף

בשר שבין השיניים

ב. מאימתי טמא

ג. אכל שני חצאי זיתים בכדי אכילת פרס

ד. בלעו כשהוא כרוך בסיב

ה. כ"ז שיש כזית בבית הבליעה מטמא

ו. בלע מקצת ממעי העוף

ז. אכל כזית אבר מן החי

ח. דברים שאינם מטמאין משום נבלה

ט. אכל אבר או צפור שלמה

י. גידים או שלל של ביצים

יא. אכל בשר שהבאיש או בשר סרוח

יב. בשר יבש

יג. עוף טהור שנשחט ואסור באכילה

יד. המולק קדשים בפנים

פרק יט

טומאת שרצים

א. טומאת שרצים

ב. שמונה השרצים

ג. שרץ שהותז ראשו

ד. בשר שרץ מת מטמא בכעדשה

חלב ומח השרץ

- ה. בשר שהבאיש
ו. בשר שיבש כחרס
ז. אבר כברייתו שיש בו בשר
ח. שרץ שלם שיבש
ט. דם השרץ
י. חלבו של שרץ
יא. עצמות השרץ
יב. קולית שיש בו מח וביצה של אפרוח
יג. עור שמזנת השרצים
יד. עור שמלחו
יז. עכבר שהיה חציו בשר וחציו אדמה
- פרק כ**
טומאת זב, זבה, נדה ויולדת
א. טומאת זב זבה, נדה, יולדת
ב. הנוגע בזב או נושא משפירש
ג. שני כלים הנוגעים זב"ז ונגע הזב באחד
ד. אוכל או משקה שנגע בהם הזב
ה. זב שנשא כלי
ו. זב שנגע או נשא בלא היסט
ז. כלים רבים זה על זה, ונשא הזב התחתון
ח. עליונו של זב
ט. עליונו של זב ואבן בינו לבין הזב
י. היה הזב בכף מאזניים
יא. משכב מרכב ומושב שתחת הזב
יב. הטמאים במשכב ומושב
יג. אין משכב ומושב טמאים עד שינשא עליהם רוב גוף הזב
יד. המשמש לרכיבה
טו. מרכב ומושב שאינו שלו
טז. הנושא מרכב ומושב הזב שנטמאו
יז. כלים שאינם ראויים למושב
יח. הכניס ידו לאויר כלי חרס
יט. נחתכה ידו
כ. זב שמת
כא. אינו עולה מטומאתו עד שיטבול
כב. הכל מיטמאין בזיבה
- פרק כא**
איזהו זב
א. מהו זיבה
ב. הרואה ראייה אחת
ראה שניה ושלישית
- ג. ראה ראייה באונס
ד. ראייה באונס לענין קרבן
ה. חיוב בדיקה לענין קרבן
ו. החשובין אונס בזיבה
ז. אכל או שתה דברים המרבים זרע
ח. אונס מראה
ט. אונס הרהור
י. עד אימתי תולין באונס
יא. קטן לענין מראה או הרהור
יב. הרואה קרי לענין טומאת זיבה
יג. גוי שראה קרי ונתגייר
יד. מל ולא טבל וראה קרי
טו. קטן פחות מבן ט' ויום אחד
טז. יצא זובו דרך קיסם חלול
יז. אין שיעור לראיית הזוב
יח. ראיות הזב אינן תלויות בימים
יט. ב' ראיות שאין ביניהם שיעור כדי טבילה וסיפוג
כ. ראה ראייה אחת מקצתה ביום ומקצתה בלילה
כא. ב' ראיות שהפסיקה ביניהם יממה שלימה
כב. ראה ראייה אחת ביהשמ"ש של ליל שבת והשניה ביהשמ"ש של מוצ"ש.
כג. טומטום ואנדרוגינוס
- פרק כב**
איזהו נדה וזבה
א. טומאת נדה וזבה קטנה
ב. גזירת חז"ל וחומרת בנות ישראל
ג. חילוקי הדמים
ד. דרך יציאת הדם
ה. מצאה דם בעד שלה
ו. כל הנשים מיטמאות בבית החיצון
ז. הכניסה שפופרת
ח. ראית אונס באשה
ט. לא כל הבא מן החדר טמא אלא דם
י. דם בתולים
יא. דין קטנה
יב. שפחה וגויה
יג. טומטום ואנדרוגינוס
יד. אין האשה טמאה עד שתרגיש
יז. הרואה כתם ללא הרגשה
טו. קטנה שלא הגיע זמנה לראות

טז. ראתה דם שלש וסתות ופסקה מלראות
יז. הגיע זמנה לראות לענין כתמה

פרק כג

ימי נדה וימי זיבה

- א. נדה האמורה בתורה
- ב. זיבה האמורה בתורה
- ג. שיטת רמב"ם בדין נדה וזיבה
- ד. דעת רש"י בדין נדה וזיבה
- ה. ראתה יום או יומיים בימי זיבה
- ו. ראתה יום שלישי
- ז. דין ראתה ראייה אחת
- ח. טבלה משעלה השחר
- ט. ראתה ביום שני
- י. ראתה ביום שלישי
- יא. אין בין זבה קטנה לגדולה
- יב. שומרת יום כנגד יום
- יג. יום אחד עשר עצמו
- יד. טבלה ביום י"א
- יז. ראתה יום י' וי"א
- יח. ראתה בבין השמשות
- יט. ספרה ולא טבלה וחזרה וראתה

פרק כד

היולדת והיושבת על דם טוהר

- א. היולדת טמאה נדה
- ב. טומאת וטהרת היולדת זכר
- ג. טבלה ביום השביעי
- ד. טומאת וטהרת יולדת נקיבה
- ה. ליל מ"א לזכר ופ"א לנקיבה
- ו. ילדה תאומים
- ז. ילדה טומטום ואנדרוגינוס
- ח. גויה שילדה ואח"כ נתגיירה
- ט. המפלת ביום ארבעים או לפניו
- י. בלא ראתה דם
- יא. הפילה לאחר יום מ"א לעיבורה
- יב. המפלת שליה
- יג. הפילה נפל ואח"כ שליה
- יד. ילדה ולד חי ואח"כ הפילה שליה
- יז. היולדת דרך דופן
- יח. נחתך הולד במעיה
- יט. לא נחתך ויצא רוב פרחתו
- יז. כל מקום דאמרינן יצא היינו חוץ לפרוזדור
- יח. היתה מקשה לילד ושמעו קול ולד

- יח. הוציא העובר איבר והחזירה
- יט. יצא דבר שאינו טמאה לידה ביציאתו
- כ. החלו חבלי לידה ויצא דם
- כא. שפתה בינתיים כ"ד שעות
- כב. ילדה באותו יום ששפתה
- כג. ראתה ב' ימים מחמת קושי והפילה
- כד. היתה זבה וראתה דם קושי
- כה. דם קושי טהור אלא בילדה ולד בר קיימא
- כו. תוך י"ד יום
- כז. היולדת בזוב
- כח. לא ספרה ז' נקיים
- כט. הסופרת בימי טוהר וראתה דם
- ל. ילדה נקבה ונתעברה והפילה

פרק כה

טומאת נדה למפרע

- א. טומאה למפרע
- ב. הרואה כתם טמאה למפרע מפקידה
- ג. אחרונה
- ד. בדקה או כבסה את בגדה תוך מעל"ע
- ה. הבגד שבו הכתם
- ו. הטמאות למפרע מה מטמאין
- ז. טומאה למפרע לענין קדשים
- ח. אינה מונה לנדתה אלא משעת מציאה
- ט. כיצד מטמאה למפרע
- י. בדקה כתקנת חז"ל או פחות או יותר
- יא. מחמת אונס לא בדקה שחרית
- יב. ספק דם או טומטום ואנדרוגינוס
- יג. ראייה מאונס
- יד. אשה שיש לה וסת קבוע
- יז. הגיעה שעת וסתה ולא בדקה
- יח. היה לה וסת המורגש במקרי הגוף
- יט. מעוברת מניקה בתולה וזקנה
- יז. היתה שופעת או מזלפת אפילו טיף טיף
- יח. ראתה ראייה ראשונה באונס
- יט. איזהו מעוברת
- יז. שלשה חודשי עיבור
- יח. ראתה תוך זמן זה
- יט. היתה בחזקת מעוברת וראתה דם ואח"כ
- יז. הפילה רוח וכדו'
- יט. איזהו מניקה
- כ. אדר א' ואדר ב' לענין הנקה

- כא. מעוברת או מניקה שראתה שתי ראיות
כב. איזהו בתולה
כג. איזהו זקנה
כד. חזרה וראתה ופסקה שוב
כה. עד מתי היא קטנה
כו. פסקה ג' חדשים וחזרה וראתה
כז. פסקה ג' חדשים וראתה ב' פעמים בעונה שלמורה לראות
כח. הגיעה לימי הנעורים וראתה א' או ב'
כט. פסקה שלשה חדשים או עונות
ל. אף הנשים שדיין שעתן צריכים לברוק תמיד
- פרק כו**
טומאות הפורשות מן הזב והזבה
א. טומאת זובו של זב
לטמא כלים
הנוגע בזיבת אדם
ב. טומאת דם נדה ויולדת
ג. היולדת דרך דופן ויצא דם ממקורה
דם ממקור אשה שמתה
ד. דם ירוק באשה
ה. מקור האשה שנעקר
מקור שהזיע שתי טיפות
לטמא אחרים
ו. רוק ומי רגלים וש"ז של זב או של זבה
ז. פשתן שטוותה הזבה
כוס ששתה ממנו הזב
ירקות שנשך בהן
נשך בפת ובבצל
ח. כיח, נייע, וריר הנוסף פיו של זב
דם השותת מפיו
ט. דמעת העין, דם מכה וחלב אשה
י. דם שיצא מפי האמה
יא. זיעה, ליחה סרוחה וצואה
יב. הדם מטמא לח ויבש
המפלת כמין קליפות ושערות
יג. זובו, רוקו וש"ז אינם מטמאין אלא לחים
יד. המטמא אלא לח ושרו אותו בפושרין
כל היבשים אם לאחר מעל"ע נראה בהם לחלוחית
טו. אם מועכו ברוק ע"ג הצפורן
טז. הפילה חתיכת בשר
- יז. דם ומי רגלים שנתערבו במים או בשא"ד
יח. חרס שהטמא מטיל בו מ"ר
יט. זבה ונכרית שירדו לטבול ואח"כ הטילו מ"ר
כ. גויים דינם כזבים מדבריהם
כא. דם נכרית
כב. מ"ר של גוי שנתערבו בשל ישראל נתערבו בשל זב
- פרק כז**
בועל נדה
א. הבא על הנדה
ב. מתי טמא משום בועל נדה
ג. בקטן וקטנה
ד. בא עליה באבר מת
בא על נדה מתה
ה. הבא על הזב במשכב זכר
הנבעלת ע"י זב
ו. הבא על הנכרית
ז. הבא על טמאת כתם ועל יולדת אבר
ח. הבא על האשה ואח"כ ראתה דם
הבא על המצורעת
ט. טומאת בועל נדה
י. משכב ומושב של בועל נדה
יא. טהור שהסיטו בועל נדה
נשאו בלא היסט
יב. עליונו של בועל נדה
יג. הנוגע בבוהל נדה
יד. מעיינותיו של בועל נדה
- פרק כח**
שכבת זרע, בעל קרי, משמשת ופולטת
א. טומאת ש"ז
ב. הרואה קרי
ג. הנוגע בש"ז
ד. אין טמא עד שיצא לחוץ
היה צבעה אדום
ה. בקטן
ו. בגוי
ז. יצאה בלא הרגשה
ח. המטיל מים וראה מים חלוקים או עכורים
שימש מיטתו בחלום
י. בע"ק שטבל ולא הטיל מים לפני שטבל
יא. גוי שהרגיש והתגייר

- יב. האשה ששימשה מטתה
 יג. בקטנה או שלא כדרכה
 יד. הבועל ולא הוציא ש"ז
 טו. האשה ששימשה ואח"כ פלטה ש"ז
 טז. האיש שיצא ממנו ש"ז לאחר כמה עונות
 יז. אנדרוגינוס שראה ש"ז או שבעל
 יח. ש"ז שיבשה כחרס
 יט. תקנת עזרא
- נשאה ועבר תחת האילן
 כה. הניח מקצת האבן בפנים ומקצת בחוץ
 כו. המאהיל על האבן המנוגעת
 כז. הבתים שבירושלים ובחו"ל
 בתים באר"י בזמנה"ז
 כח. בתים של גוי
 כט. בית שחציו של גוי או חציו באר"י
 בית שחציו בירושלים

פרק ל

פרה אדומה, פרים ושעירים הנשרפים,
שעיר המשתלח

- א. טומאת העוסקים בפרה אדומה
המסייע בשחיטתה
 ב. איזו הוא שורף
המשליך עץ ארז לתוכה
 ג. האוסף את האפר
 ד. המשמר את הפרה
 ה. פרה שנפסלה
אירע פסול בהזייתה
 ו. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים
 ז. נשאום במוטות
יצאו וחזרו
 ח. השורף את הפרים והשעירים הנשרפים
 ט. המשלח את השעיר המשתלח
 י. העוסקים בפרה ובפרים הנשרפים שנגעו באוכלים
 יא. טומאת פרה עצמה

פרק לא

מי חטאת

- א. טומאת מי חטאת
קרושים כגליד
 ב. מה הם מטמאין
הטהור לחטאת שנגע במי חטאת
 ג. הטמא שנגע במי חטאת
 ד. אין מטמאין אלא הראויים להזייה
 ה. מי חטאת שנפסלו או שנטמאו
 ו. מי חטאת שנפסלו אינם מטמאין את
הטהור לחטאת
 מי חטאת שנטמאו מטמאין את הטהור
לחטאת

פרק כט

טומאת צרעת האדם, הבגדים והבתים

- א. טומאת מצורע
 ב. מעיינות המצורע
 ג. טומאת אהל במצורע
בבית הכנסת
 ד. מצורע שעמד או ישב תחת האילן ועבר
שם טהור
 ה. הטהור תחת האילן והמצורע עובר
 ו. האהיל המצורע על כלי
 ז. טומאת מצורע בימי ספירתו
 ח. טומאת מצורע בקטן וגוי
 ט. מצורע שמת
 י. הבגד המנוגע
 יא. בגד גוי וגר
 יב. נגעי בגדים בחו"ל
 יג. בגד מנוגע שיש בו גע"ג או כזית
 יד. בגד מנוגע שהיה כזית ממנו בבית
 טו. טומאת הבית המנוגע והמוחלט
 טז. בית אחר על גביו או אילן
 יז. הנכנס ראשו ורובו לבית המנוגע
נכנס אחורנית
 נגע בקירות הבית
 יח. בגד וכלים שנושאם בידו
 יט. כלי חרס ושאר כלים שהכניסם לבית
 כ. גוי ובהמה, וגר תושב להיטמא
בגדיהם אשר עליהם
 כא. היה בבית המנוגע וידו בחוץ
 כב. טומאת אבן מנוגעת ואבניו ועפרו של בית
המוחלט
 שברי אבנים ופירורי עפר
נשרפו האבנים
 כג. נשרה אבן מאלוהי בימי הסגר
 כד. הונחה באהל או תחת האילן

- ז. נפלו לתוכם מי מעיין, מי מקווה או מי פירות
- ח. אפר פרה שנתערב באפר מקלה
- פרק לב**
- טומאת עבודה זרה, משמשיה ותקרובתה**
- א. טומאת עבודה זרה ומשמשיה
- ב. המכניס ראשו ורובו או כלים לבית עבודה זרה
- ג. עבודה זרה טומאתה בכזית
- ד. משמשי עבודה זרה שיעורה בכזית
- ה. בית שנעבד בו ע"ז
- ו. כותל שבין בית ע"ז ובין ישראל
- ז. בית שאינו נעבד וייחדו לע"ז
- ח. ע"ז ומשמשיה שבטלום
- ט. תקרובת ע"ז שיעורה בכזית
- י. תקרובת ע"ז שבטלה
- יא. טומאת יין שנוסף לפני ע"ז סתם יינם
- פרק לג**
- שאר טומאות דרבנן**
- א. טומאת ידים לטומאה
- ב. פגול ונותר לענין טומאה
- ג. בשר קודש שיצא חוץ למחיצתו
- ד. הבא ראשו ורובו או שנשפכו עליו ג' לוגין מים שאובין
- ה. היו מקצתן שאובין או שאר משקין אין רובו לענין זה אלא רובו הסמוך לראשו
- ו. בא חציו במים שאובין ועל חציו נשפכו נשפכו מכמה כלים
- ז. גזרו על כתבי הקודש
- ח. שיר השירים וקהלת ותרגום שבעזרא ודניאל
- ט. תרגום שכתבו עברית ועברית שכתבו תרגום
- י. כתבם ללועזי בלעז
- יא. גליון הספר והעמודים
- יב. ספר או מגילה שנמחק חלק
- יג. הכותב פרשת שמע או הלל לתינוקות ברכות וקמיעים
- יד. פרשה שנכתבה להקראת סוטה
- יז. תורה שבעל פה
- טו. רצועות תפילין
- טז. תיק ומטפחות של ספר
- טז. כתבי הקודש שכתבם אפיקורס

תוכן הענינים - הלכות עירוב תבשילין

- אנוס ביו"ט שני ואינו יכול אז לבשל
- בדיעבד אם בישל ביו"ט א' לשבת
- ה. לבשל ביו"ט סמוך לחשיכה
- ו. המתענה ביו"ט, בישול ליו"ט או לשבת בישול אחרים בשבילו
- ז. לבשל ביו"ט אחרון של פסח דברים שנהגו שלא לאכלם בפסח
- דין בישול ודין מוקצה
- בישול מאכלי חלב כשאכל בשר תוך ו' שעות סמוך לשבת
- ח. עד מתי צריך העירוב להיות קיים
- לצרפו ללחם משנה לסעודות שבת או יו"ט
- ט. בן א"י שבא לחו"ל
- י. בן חו"ל שבא לא"י
- לא עירב, אמירה לבן א"י לבשל עבורו
- סמוך על שלחן בן א"י
- היתר הדלקת נר אחד
- פרק א**
- כללי עירוב תבשילין**
- א. איסור מלאכה ביו"ט לצורך מחר
- דבר שהוא טירחה בעלמא
- ב. טעם היתר עירוב תבשילין
- אם מדאורייתא צרכי שבת נעשין ביו"ט
- טעם תקנת עירוב תבשילין
- למה נקרא שמו עירוב
- ג. מלאכות הניתרות ע"י העירוב
- עירובי חצירות ותחומין לצורך שבת
- דברים שאין בהם צרכי סעודה
- לגלול ס"ת לצורך שבת
- קיפול בגדים לצורך שבת
- להחם חמין לטבילת שבת
- עריכת השעון לצורך שבת
- ד. לבשל מיו"ט ראשון לשבת

פרק ב

זמן הנחת העירוב

א. לכתחלה יערב בערב יו"ט ממש
ליל ערב יו"ט

באופן שכבר גמר לבשל לשבת ויו"ט קודם
עיו"ט

בישול תבשיל העירוב מעיו"ט

עירב קודם לכן, עירוב וברכה מחדש
אכילת עירוב הראשון, לכתחילה ובדיעבד
עירב לכמה ימים טובים

כזית לכל יו"ט ויו"ט

ב. עירוב בספק חשיכה

ברכה במערב בה"ש

עומד לפני מנחה ואם יתפלל יצטרך לערב
בה"ש

קבלת יו"ט, בציבור או ביחיד

קבלה בברכו או בתפלת שמו"ע

נשים ע"י הדלקת הנרות

מי שקבל יו"ט אם יכול לעשות שליח לערב
עליו

ברכה במערב ע"י שליח

ג. הבא לבית הכנסת ונזכר שלא עירב

הקנאת קמחו, עירוב ע"י שליח

לסמוך על גדול העיר

לערב בבהכ"נ על פת ותבשיל שבביתו

ד. עירוב בשני ימים טובים על תנאי

בבה"ש שבין יו"ט א' ליו"ט ב'

ברכה במערב על תנאי

לזכות לאחרים במערב על תנאי

בישול ביו"ט לצורך עירוב תבשילין

פרק ג

במה מערבין

א. לכתחלה צריך פת ותבשיל

פת הבאה בכיסנין

אין דעתו לאפות ביו"ט

עירב בתבשיל לבד או בפת לבד

ב. שיעור העירוב

צירוף ב' מיני תבשילין לכזית

ג. יקח תבשיל חשוב

תבשיל האוכל בכל יום

זהירות שלא יתקלקל העירוב

ד. תבשיל העשוי ללפת את הפת

ה. סוגי הבישול

צלי, שלוק, מעושן, כבוש ומליח

דגים קטנים המתבשילין בהדחת רותחין

אם צריך לבשלו לשם עירוב

ו. לבשלו דוקא בעיו"ט

תבשיל שבשולי קדרה

שמנונית הנדבק על הסכין

ז. עירוב הראוי לאכילה

הוא ועירובו במקום אחר

הנוסע אצל רבו, אי פוטר ב"ב הנשאים

בביתו

עירב בביצה ונתערבה בתערובת שיש בה

ביצה שנולדה ביו"ט

ראוי בשבת ולא ביו"ט או להיפך

פרק ד

סדר הנחת העירוב

א. מצוה על כל אחד לערב

הכין כל צרכי שבת קודם יו"ט

סמוך על שלחן אחרים ודעתו לבשל קצת

בעצמו

ב. ברכת העירוב

ברכה במעומד

נטילת העירוב בידו

נוסח הברכה במערב תבשילין וחצירות

יחד

עירוב תבשילין ותחומין בפת אחד

ג. נוסח בהדין עירובא ופרטי המלאכות

שצריך להזכיר

הצורך להבין הנוסח

אמר יהא שרי לי', דין ב"ב

עירוב לצורך הדלקת הנרות

חל יו"ט בששי ושבת, אמירת מיו"ט לחבירו

ד. הניח עירוב ולא אמר או השמיט קצת

מלאכות

הפרישה אשתו שלא מדעתו

טעה ואמר הנוסח של עירובי חצירות

ה. עירב ולא בירך

עד אימתי יכול לברך

פרק ה

היוצאים בעירוב בעה"ב

- א. בני ביתו של אדם הסמוכים על שלחנו משרתיו העבריים
אורח שאינו קבוע
סמוך אצלו רק ביו"ט או רק בשבת
לא ידע בשעת העירוב שיהא סמוך אצלו
היה דעתו להיות סמוך אצלו ונמלך ביו"ט לחזור לביתו
הבעה"ב אינו נמצא בביתו ביו"ט ועירב במקומו, דין ב"ב
ב. לוקחים מתבשיל בעה"ב ואוכלים במקום אחר
אורח שיש לו חדר מיוחד בבית בעה"ב
ג. מקבלים מבעה"ב ומבשלים לעצמם
ד. ב' בעלי בתים בבית אחד

פרק ו

עירוב הנעשה ע"י אחר

- א. עירוב ע"י שליח
כשהשליח יכול לערב בעצמו
חזקה שליח עושה שליחותו
אם השליח מברך
ברכת בעה"ב על מעשה השליח
ב. עירוב ע"י אחר שלא בשליחות
לערב משל בעה"ב שלא מדעתו
ברכה במערב עליו שלא מדעתו
הודעה שעירב בשבילו
ג. עירוב על מי שנמצא מחוץ לתחום
ד. שיעור העירוב כשמערב לאחרים
החויב להקנות להם חלק בעירוב
להקנות חלק בתבשיל שכבר עירב בו
ה. זיכוי ע"י עבדו ושפחתו הכנענים
בנו ובתו הקטנים הסמוכים על שלחנו
זיכוי ע"י בנו ובתו הגדולים הסמוכים על שלחנו
ע"י אשתו
ז. בנו נשוי הסמוך על שלחנו
עבדו ושפחתו העבריים
אורח הסמוך על שלחנו
בכל הני שמזכין ע"י, אם נפטרין בעירוב בעה"ב

ח. בנו גדול ואשתו הלוקחים ומבשלים לעצמם
ט. איך מזכין

- קנין הגבהה וקנין סודר
קטן בקנין סודר
י. ברכה כשמזכה ע"י אחר
לברך קודם הזיכוי או אחריו
אם הזוכה יכול לברך
יא. שכח ולא זיכה

פרק ז

עירוב של גדול העיר

- א. מצוה על גדול העיר לערב
הנוסח בסידורים לכל בני העיר הזאת
ב. מי יכול לסמוך על עירוב זה
שכח, נאנס, אינו יודע לערב
שכחה מתוך עצלות
תלמיד חכם שהיה סבור שאפשר לסמוך על גדול העיר
ג. היה יכול לערב ולא עירב
נתכוין המערב גם לפושעים
ד. שכח פעם שניה
ה. הניח עירוב ואבד
אכלו במזיד
אכלוהו עכברים
עירב בדבר שאינו ראוי לעירוב
ו. אם יכול לסמוך על גדול העיר בסתמא
במקום שיש כמה בנ"א המזכים לכל העיר
הכרזה שגדול העיר עירב
נאכל עירובו של גדול העיר

פרק ח

נאכל העירוב ומי שלא עירב כלל

- א. נאכל העירוב קודם שבישל
ב. התחיל לבשל ונאבד העירוב
ג. אופני היתר בישול למי שנאכל העירוב ביו"ט
להניח תבשילי יו"ט לצורך שבת ולבשל שוב ליו"ט
נתברר לו שנאבד העירוב קודם שבישל ליו"ט
ד. מי שלא עירב כלל
לבשל הרבה לצורך יו"ט ולהותיר לשבת הערמה, לכתחילה ובדיעבד

- להוסיף לצורך חול
ה. מי שלא עירב, בישול לאחרים שעירבו
בישול אחרים בשבילו
בישול אחרים משלהם
- ו. תקנה ע"י שיקנה קמחו למי שעירב
ז. היתר אפיה ובישול בצמצום למי שאין
לו תקנה אחרת
ח. הדלקת הנר למי שלא עירב

תוכן הענינים קונטרס הלכות שבת

דיני שהייה והטמנה

פרק א

דיני שהייה וחזרה

- א. חשש חיתוי במשהה קדירה שאינה
מבושלת
שיעור הבישול שצריך להיות מבושל
ג' אופנים שהתירו רבנן להשהות
ב. גרוף וקטום
כירה שהסיקוהו בקש וגבבא
פתיליה, כיריים של גז
הפסק פח או אסבסט
שיטת הפוסקים דבעינן הפסק קדירה
ג. חזרת קדירה בשבת
קדירה שאינה מבושלת כל צרכה
תנאי חזרה
עודה בידו, דעתו להחזיר
מסר הקדירה לחברו
פינה ממיחם למיחם
לא נצטנן לגמרי
ד. הטעם שאסור להחזיר הקדירה בהניחה
ע"ג קרקע
ה. להחזיר במקום צורך באין דעתו להחזיר
הניחה ע"ג שלחן או ספסל, ע"ג קרקע
הניחו אחר שאינו בעד"ב
ו. להחזיר לכירה אחרת
ז. נתן בקדירה חתיכת בשר חי
ירקות חיים
ח. יספיק הבשר החי להתחמם קודם השבת
ט. פי התנור טוח בטיט
סגר התנור במנעול
י. חזרה בשבת תבשיל שלא נתבשלה לגמרי
יא. חזרה בער"ש ע"ג אינה גרופה וקטומה
יב. שכח והשהה ע"ג כירה באיסור
נזכר בערב שבת או בשבת
יג. שכח והחזיר ע"ג כירה באיסור
תבשיל שאינו מבושל כל צרכו
- מבושל כל צרכו, מצטמק ויפה לו או רע
לו
תבשיל צונן שנתחמם
מים אי דינו כמצטמק ורע לו
הרואה שהקדיחה תבשילו
יד. הנחת כלי ריק תחת הקדירה
כלי חרס, כלי מתכת
טו. להוסיף מים מבושלים שעמדו ע"ג האש
טז. להוסיף ממים חמים שבטרמוס או מוטמנים
יז. אופן שפיכת המים אל הקדירה
עירוי ע"י כלי אחר
מי דוד העומדים לשתיית חלבי
יח. להגיס המים עם התבשיל
יט. גרופה וקטומה בהעמדת דוד מים ע"ג
האש
הגבהת הדוד מע"ג האש הגורם להגדלת
האש
כ. הנחת קדירה ע"ג קדירה אחרת
כא. להניח הקדירה העליונה במקום התחתונה

פרק ב

דיני הטמנה

- א. הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל
בשבת ובערב שבת
ב. הטמנה בדבר המוסיף הבל
ג. הטמנה במקצת
חימום בקבוק תוך מים חמים
ד. אוכלים שאין היד סולדת בהן
העביר המאכל מכלי ראשון לכלי שני
להכניס מים לתוך טרמוס
ה. הטמין בערב שבת והוציאו בשבת, חזרה
הוציאו מערב שבת, חזרה
להוסיף כרים וכסתות
ו. הטמנה שאינה נוגעת בגוף הקדירה
הכנסת קדירה לתוך תנור ומכסה התנור
מניח ע"ג הקדירה כלי אחר ומכסהו
ז. כוונתו לשמרו שלא יפול לתוכו לכלוך

- ח. קדירה המונחת ע"ג האש
קדירה רותחת שאינה עומדת ע"ג האש
ט. עבר והטמין בדבר המוסיף הבל בשוגג ובמזיד
י. עבר והטמין בדבר שאינו מוסיף הבל
יא. האופנים שמוותר להטמין בשבת

מלאכות שבת

פרק ג

החורש

- א. חרישה בשדה העומדת לזריעה
שיעור החרישה לחיוב חטאת
ב. חרישה לאחר הזריעה
ג. חפירת חריץ או גומא להשוות תל
ד. מטרת החרישה להבשיר הקרקע לזריעה
ה. זיבול, סיקול אבנים, פירור עפר קשה לעקור קוצים, להשקות השדה
ו. לגרור על הארץ דבר כבד בבית, בקרקע מרוצפת
ז. שפשוף בוץ הדבוק על הרגליים שפשוף בחפירה או ע"ג הקרקע
ח. שפשוף רוק בבית, בקרקע מרוצפת
ט. לשחק באגוזים להרויח או לתענוג
ע"ג קרקע או ע"ג השולחן
- א. מלאכת מלבן
ב. כיבוס בגדים
ג. שיעור גודל הבגד לחיוב חטאת הפעולות הנכללים בכיבוס שרייתו זהו כיבוסו
ד. בגד שהושרה כבר במים מער"ש שפשוף הבגד סחיטת הבגד
ה. שרייה וסחיטה במשקים צבעונים סוחט וצריך למשקים הנסחטים להרטיב בגד שאחזה בו האש שריית בגד נקי
ו. בגד שהוכחה מראיתו ע"י תשמיש עשיית קומפרס לצורך חולה להכניס במים קצת יין או תמצית תה בגדים מיוחדים לעשיית קומפרסים

פרק ה

המלבן - חלק א

- א. מלאכת מלבן
ב. כיבוס בגדים
ג. שיעור גודל הבגד לחיוב חטאת הפעולות הנכללים בכיבוס שרייתו זהו כיבוסו
ד. בגד שהושרה כבר במים מער"ש שפשוף הבגד סחיטת הבגד
ה. שרייה וסחיטה במשקים צבעונים סוחט וצריך למשקים הנסחטים להרטיב בגד שאחזה בו האש שריית בגד נקי
ו. בגד שהוכחה מראיתו ע"י תשמיש עשיית קומפרס לצורך חולה להכניס במים קצת יין או תמצית תה בגדים מיוחדים לעשיית קומפרסים
- א. מלאכת מלבן
ב. כיבוס בגדים
ג. שיעור גודל הבגד לחיוב חטאת הפעולות הנכללים בכיבוס שרייתו זהו כיבוסו
ד. בגד שהושרה כבר במים מער"ש שפשוף הבגד סחיטת הבגד
ה. שרייה וסחיטה במשקים צבעונים סוחט וצריך למשקים הנסחטים להרטיב בגד שאחזה בו האש שריית בגד נקי
ו. בגד שהוכחה מראיתו ע"י תשמיש עשיית קומפרס לצורך חולה להכניס במים קצת יין או תמצית תה בגדים מיוחדים לעשיית קומפרסים

חלק ב - שרייה דרך לכלוך

- א. שרייה דרך לכלוך
ניגוב ידיים רטובות בבגד
חשש שמא יבוא לידי סחיטה
בגד המיועד לכך
ב. ניגוב בבגד שאין מיועד לכך
ג. נשפכו מים על שלחן, ספסל, רצפה
ד. לשפוך לכתחילה מים על שלחן או ספסל
או רצפה כדי לנקותם
תינוק שהרטיב ע"ג הרצפה
ה. לנגב ידיים רטובות בבגד
להסיר מהידיים ריבוי המים
ו. ניגוב כל הגוף בבגד
ז. ניגוב ידיים בבגד מלוכלך
ח. ניגוב ידיים בבגד שקטן הרטיבו
יש ממשות לכלוך ע"ג הבגד
לרחוץ ידיו ע"ג בגד זה
להחזיק בשבת תינוק המלכלך
ט. לנגב כלים בבגד

חלק ג - דברים האסורים משום חשש
שמא יבוא לידי סחיטה

- א. טלטול בגד רטוב
בגד שהיה רטוב בבין השמשות
האופנים שלא חששו שמא יסחוט
ב. לבישת בגדים שנרטבו מהגשמים
עמידה עם בגד לח ליד תנור חם
ג. להתנגב בבגד רטוב
ד. ניגוב כלי שפיו צר
ה. ניעור בגד שנרטב
ו. ניעור שלג מע"ג הבגד
ז. לילך במקום שיכול ליחלק
ח. ניגוב שולחן שנשפך עליו מים או שאר
משקין
ט. ניגוב בספוג
יש לו בית יד
י. להדק בגד בפי חבית או צלוחית
יא. כיסוי חבית מלאה מים בבגד
חבית של שאר משקין
יב. לרחוץ פניו עם שיער הזקן והפיאות
דברים המביאים לידי תלישת שיער

- יג. ניגוב ידיים מלוכלכות בבגד
חלק ד - דברים האסורים משום מלבן
א. בגד שנדבק בו לכלוך
לנגבו בבגד, לגרדו, לשפשף הבגד
לכלוך שיש בו לחות
ב. גירוד טיט יבש
ג. ניעור בגד או כובע מהאבק
בגד שאין מקפידין על נקייתו
זהירות להניח בגדיו במקום שלא יתלכלכו
חלק ה - דינים הדומים למלבן

- א. להסיר חוט או נוצה שע"ג הבגד
במברשת
ב. בגדים שנתקשו ע"י הכיבוס
שפשוּפּוּן כדי לרככּן
ג. גיהוץ בגדים
ד. ניגוב חלונות שנרטבו מהגשמים
כתיבה או ציורים על החלונות
ה. כיבוס בעור
שרייתו זהו כיבוס
ניקוי מנעלים שנתלכלכו
ו. כיבוס בכלי עץ ושאר דברים
ז. שטיחת בגד רטוב לייבשו
במקום שאין שם רואים
בגד שהיה שטוח מער"ש
להוריד כביסה שהעמידו לייבש מער"ש
ח. שטיחת חיתולים של תינוקות

פרק ו

הקושר והמתיר

- א. הקושר בחוט בחבלים וכדו'
התרת קשר
התרה ע"מ לקשור
ב. המגלגל חבלים
פותח חבלים מגולגלים
ג. חיזוק קשר שנתרופף
ד. קשר שעשוי להתקיים לעולם
אפשר להתירו בידו אחת
ה. דעתו שלא לקיום מיהו הדרך לעשותו
לקיום
ו. עניבה, עניבה ע"ג עניבה
ז. להתיר חוטי המנעלים

- ח. לחזק הקשרים שבציצית
ט. קשר העשוי ליותר ממעל"ע
י. ב' קשרים זע"ג
קשר על חוט יחיד
יא. זהירות בקשירת המטפחת או המנעלים
יב. קשירת מעיים ממולאים ביו"ט
יג. קשירת לולב ומיניו ביו"ט
יד. קשר שלפעמים עשוי להתקיים לעולם
טו. השחלת חוט לתוך הבגד
טז. קריעת קשר שאסור להתירו
יז. עניבה ע"ג קשר
יח. קשר דרבנן לצורך מצוה
יט. עניבה שנעשתה בהיתר ונקשרה
כ. עשה קשר ע"ג קשר ומצטער בו
כא. נשתאה הקשר יותר ממעל"ע
נמלך להשאירה ליותר ממעל"ע
כב. התרת קשר ע"י נכרי
כג. קשירה בעשב, תבן, עלי לולב
כד. קריעת קשר שמותר להתירו

פרק ז

המעבד

- א. שיעור העור שחייב עליה
ב. לדרוך על העור כדי שיתקשה
לרכך העור או למרוח עליו שמן
למתחו כדי שיתיישר
למרוח שמן על מנעלים או מגפיים
ג. למרוח שמן על רגלו כשלבוש נעלי עור
איסור מעבד באוכלים
ד. למלוח מאכלים שהמלח משנה את טבעם
לכבוש או להחמיץ אוכלים בשבת
ה. למלוח מלפפונים צנון ובצל
ו. ליתן סוכר על לימון אשכוליות תותים
ז. למלוח עדשים מבושלים
שעועית, חמוס
פלפל חריף

- ח. למלוח תפו"א מבושל, ביצים, בשר
ט. למלוח סלט
י. עשיית הסלט סמוך לסעודה
יא. להוסיף מלפפונים תוך חומץ
שיעור זמן הכבישה
יב. להוסיף יין או מים לתוך חומץ
יג. לעשות מי מלח
עשיית מים מתוקים

פרק ח

הכותב

- א. כתיבת אות אחת, מספר, סימן, צורה
ביר שמאל
ב. כתיבה בדיו, עופרת, ושאר דברים
ג. לכתוב בידו על חול או אבק
לחרוץ בצפורן
לכתוב באצבעו על חלון שיש בו לחות
לכתוב על האויר
ד. פתיחת ספר שרשום על ראשי דפיו
ה. חיבור אותיות ע"ג פרוכת
משחק של צירוף אותיות או צורות
ו. להעביר חלב או שעוה שנשפך ע"ג אותיות
לצבוע הפנים
ח. מקח וממכר בשבת גזירה משום כתיבה

פרק ט

המוחק

- א. מחיקת כתב האסור מחמת איסור כותב
ב. נטילת ידיו וניגובם כשיש עליהם כתיבה
ג. פתיחת דפים הדבוקים בספר
ד. אוכלים וצלוחיות הסגורים בנייר כתוב
מדבקות שע"ג החלות
ביצים או פירות עם חותמות
ה. עוגיות ושוקולד שרשום עליהם אותיות
ו. ניקוי לכלוך מנייר העומד לכתיבה